

Startis kaasav
eelarve.

LK.2

Lehe persoon: Kati-
Katre Koppel.

LK. 3

Kuhu panna
toidujäätmed?

LK. 12

Viljandi vald tunnustas õpetajate päeva puhul tublimaid haridustöötajaid

Õpetajate päeva eel, 3. oktoobril sai Heimtali spordihoone täidetud sooja tänutundega – toimus õpetajate päevale pühendatud pidulik vastuvõtt. Viljandi vald avaldas tunnustust kõigile haridustöötajatele ja haridusjuhtidele, kes oma töö ja pühendumise kaudu mängivad olulist rolli meie laste ja noorte arengus.

Viljandi vallavolikogu esimees Mait Allas ja Viljandi abivallavanem Irma Väre andsid laureaatile üle tänavused stipendiumid ja tunnustused kategooriates Viljandi valla aasta noor õpetaja, aasta lasteaiaõpetaja ja aasta õpetaja. Kui vaadata asju sportlikust vaatevinklist, siis eriti edukaks osutus Holstre Kool, kes kolmest peaaühinnast pälvis kaks ja lisaks tuli 5. oktoobril Holstresse ka Eesti aasta klassijuhataja 2024 tiitel, mis omistati Holstre kooli õpetajale Kädi-Liis Ilvesele!

• Viljandi valla 2024 aasta noor õpetaja on Holstre Kooli eesti keele ja kirjanduse õpetaja ning klassiõpetaja **Anett Lanno**.

Anett on õpilaste sõnul väga hea õpetaja, ta oskab meelde jätta õpetust anda, aitab luua seoseid, abistab lahkelt nõrgemaid õpilasi, pakub väljakutseid tugevamatele, loob lõbusaid ja huvitavaid ainetunde, on orienteeritud probleemide lahendamisele ning tuleb toime ka keeruliste käitumisprobleemidega. Õpetaja Anett panustab Holstre Kooli arengusse, osaledes aktiivselt Tuleviku kooli programmis,

Aasta noor õpetaja on Anett Lanno Holstre koolist.

Viljandi valla 2024 aasta õpetaja on Holstre Kooli inglise keele ja klassiõpetaja Marika Kivistik.

Fotod: Taavi Bergmann

kooli arendustiimi töös. Ta viib läbi õuesõpet ja projektõpet.

• Viljandi valla 2024 aasta lasteaiaõpetaja on Tarvastu lasteaia õpetaja **Kristel Muru**.

Tarvastu Lasteaia õpetaja Kristel Muru töötab Mustla õppekohta Väikese Naeruvõru rühmas. Tarvastu Lasteaias on Kristel töötanud aastast 2020. Kristel on läbinud Tallinna Pedagoogilises seminaris sobitus- ja erirühma õpetaja kõrvaleriala. Lasteaias on ta töötanud aga juba aastast 2012. Kristel on sõimerühma õpetajana tihti pere esimene kontakt lasteaia. Ta on soe, hooliv ning usaldusväärne. Pered tunnevad, et nad on lasteaeda oodatud. Aastal 2023 detsembris pälvis Noorema Naeruvõru rühm, kus Kristel töötab, Tarvastu Lasteaia parima meeskonnatöö tiitli.

• Viljandi valla 2024 Aasta õpetaja on Holstre Kooli inglise keele ja klassiõpetaja **Marika Kivistik**.

Õpetaja Marika on aktiivne ja mitmekülgne inglise keele õpetaja väikeses Holstre Koolis. Ta naudib õpetajatööd ja sellega kaasnevaid väljakutseid. Keelt õpetades kujundab ta õppetegevusi vastavalt õppijate huvidele ning lõimib lisaks õpikus pakutavatele teemadele ka ainesse reaalelulisi olukordi. Läbi kolme aasta on tema õpilaste inglise keele lõpueksami keskmine tulemus olnud vähemalt 94%. Õpe-

Lilli ja õnnitlusi kolleegidelt võtab vastu aasta lasteaiaõpetaja Kristel Muru.

taja Marika näitab julgelt välja, et õpetajaamet on auväärne ning väga tähtsal kohal meie ühiskonnas. Selle toetuseks on ta ka Eesti Haridustöötajate Liidu liige, usaldusisik ja tegevuste eesvedaja oma koolis. Lisaks inglise keele õpetamisele panustab õpetaja Marika ka kooli ja kohaliku haridussüsteemi arendamisse ning seda kõike teeb õppijakeskust silmas pidades.

Anti välja ka Viljandi valla nimelised stipendiumid:

• **AINO TAMME nimelise stipendiumi** pälvis Tartu Kõrgema Kunstikool Pallas üliõpilane **Triinu Kohanenkov**,

• **JAAN DEPMANI nimelise stipendiumi** sai Eesti Maaülikooli üliõpilane **Merili Maalmeister**,

• **VILLEM REIMANI nimelise stipendiumi** vääris Tartu Ülikooli üliõpilane **Moonika Lembavere**,

• **JOHAN LAIDONERI nimelise stipendiumi** pälvis Sisekaitseakadeemia üliõpilane **Inoola-Kiaara Ikkonen**,

• **JAAN TÕNISSONI nimelise stipendiumi** sai Viljandi Gümnaasium õpilane **Andra Liisa Reimaa**.

Tunnustusega kaasnes tänukiri, meene ja rahaline preemia. Haridustöötajatele pakkusid meelelahutust muusik Hedvig Hanson ja improteater IMPEERIUM.

Raivo Lott
Viljandi Valla Teataja
tegevtoimetaja

Foto: Rain Porss

Aasta klassijuhataja – Kädi-Liis Ilves

Laureaadi kuulutas välja tema õpilane Kaur Kivistik 5. oktoobril, õpetajate päeval Jõhvi kontserdimajas toimunud aasta õpetaja galal.

Õpetaja Kädi-Liis Ilves on Holstre Kooli matemaatika õpetaja, KiVa tiimi juht, 7. klassi klassijuhtaja, arendustiimi liige ja mentor uutele õpetajatele. Kädi-Liisi õpilased on osalenud Känguru matemaatika võistlusel, lisaks osalevad õpilased nutispordi etappidel: Edela-Eesti piirkonnafinaalis parim saadud koht oli 3.koht, aga saadi ka 4.koht, 5.koht ja 6.koht.

Lisaks osalevad õpilased matemaatikaolümpiaadi piirkonna voorus, mõttemängude olümpiaadil, Junior Achievement rahatarkuse e-viktoriinil. Iga aastase korraldab Kädi-Liis matemaatika ainenädalat koolimajas. Matemaatika tunnid ei ole tal ainult klassis istudes, tunde viib ta läbi näiteks õuesõppe- na, arvutiklassis või põimib oma tundi liikumisülesande sisse.

Klassijuhatajana ei tee ta klassikalisi arenguevestlusi õpilaste ja vanematega, ta laseb seada eesmärgi ja esimesed sammud eesmärgi täitmiseks, arenguevestluse läbiviimiseks koostab tavapärase küsimuste asemel visualiseeritud piltidega kava. Iga trimestri lõppu tähistab oma klassiga klassiüritusega, tehtud on klassiõid, põgenemistoas käidud, lauamängude õhtut korraldatud, bowlingut mängitud, kardiga käidud sõitmas ning Tallinnas ekskursioonil käidud.

Eelmise aasta lõpus oli vanemate ja lastega aastalõpu grillipidu Holstre järve ääres koos paadisõiduga ning sel aastal käidi koos vanematega bowlingus. Õpetaja tunnustamisel töid õpilased, lapsevanemad ning õpetajad välja palju positiivset.

OSAKONNA JUHI VEERUD

Märka ja anna teada! Siseministeerium kutsub üles esitama kandidaate kodanikupäeva aumärgile ja aasta kodaniku aunimetusele. Kandidaate saab esitada kuni 20. oktoobrini siseministeeriumi kodulehel: <https://siseministeerium.ee/kodanikupaev>. Foto: siseministeerium

Märkamine on märkaja enda asi

Märkamine on sügav tegu, millel on mitu teerada. Me saame märgata abivajavat last või täiskasvanut, me saame märgata kirjaviga loetavas tekstis, märgata ohtu liikluses või tunda valu oma seljas, aga saame märgata headust, kui sõber komplimenti teeb, saame märgata lapse arengut, kui ta kasvab ja õpib uusi tegevusi, me saame märgata eriilmelist taevast või imelist maastikku, kui mööda Eestit ringi sõidame, aga võime tähele panna ka esimest lumesadu, mis loob pimedusse helguse.

Marta Rohtla,
sotsiaal-
osakonna juht

Seadused kohustavad meid teavitama rikkumistest ja abivajadusest. Hingesoojus aga loob headust, märgates just neid hetki, mis meid hoiavad ja tunnustavad. Tunnustust ja head sõna pole kunagi liiga palju. Mida teha, et inimesed enda ümber ja teistes rohkem headust näeksid? Kui näed ilusat kodu ja aeda – anna sellest teada kauni kodu konkursile, kui sinu lapse õpetaja on eeskujuks ja arendab teda, siis esita ta aasta õpetaja tunnustusele, kui sõber ütleb hea sõna, siis ütle aitäh.

Teisalt oleme ise ka liiga tagasihoidlikud. Tihti vastame komplimentidele: "Ah, see on mul juba vana mantel!" või "See sinu meelest ilus kleit oli mul juba kümme aastat tagasi seljas!" Selle asemel võiks lihtsalt ja rõõmsalt vastata: "Aitäh, et märkasid!" Kogu inspiratsiooni märkamistest ja leia midagi, mis muudab sinu elu paremaks. Selleks võib olla hea raamatuseoovitus, maitsva toidu retsept, pai oma lapsele, mis toob ta näole naeratuse ja aeg oma perele või iseendale. Kui pimedaks läheb, pane helkur jope külge, et teised sind märkaksid, autojuhina ole tähelepanelikum ja märka liikujat, kes on unustanud endale helkuri külge riputada. Eriti tore, kui sul on taskus lisahelkur, mida vajadusel pakkuda.

Minu eelmise kodukandi elanikel oli mure – uue elamurajooni tänavalaternad veel ei põlenud, pimedas liikuda oli ohtlik. Kogukond suhtles omavahel ja otsustati "kasvama panna" helkuripöösas, kuhu ümbruskonna inimesed riputasid helkureid, mida teised said oma turvalisuse tagamiseks võtta. Muuhulgas löi see autotulede valguses omamoodi helguse. Kuigi tänavavalgustus sai tööle ja liiklus ohutumaks, jäi helkuripöösas "kasvama" ka edaspidiseks.

Olen püüdnud aina enam märgata naeratusi enda ümber. Olen tänanud inimesi, kes naeratavad ja tundnud rõõmu, kui ise kellegi näole naeratuse toon. Suurt õnnetunnet iga päev ja alati kahjuks ei koge, aga pimedas aja saabudes on eriti oluline, et naeratus või kasvõi tore hetk oleks igas päevas. Soovin, et märkaksid igal päeval midagi toredat ja mõtleksid sellele. Hoiame iseennast ja teisi – headus ja rõõm saavad alguse meist endist.

Hea lugeja, nii tore, et jõudsid lõpuni lugeda. Loodan, et loetu pani su mõtlema. Kui sul on märkamise kohta mõni tore lugu rääkida või tekkis endal mõte, kuidas oma elus head märgata, siis palun kirjuta sellest mulle e-posti aadressil Marta.Rohtla@viljandivald.ee. Kui minuni jõuab tore ports mõtteid, siis hea meelega jagan neid järgmises vallalehes teistele.

VILJANDI VALLA KAASAVA EELARVE IDEEKORJE

IDEID SAAB ESITADA 7. OKTOOBRIST 4. NOVEMBRINI

Aruta oma idee kogukonnaga läbi, pane mõtted kirja, kaasa valdkonna spetsialiste ja võta hinnapakkumised.

Kaasava eelarve investering on minimaalselt 5000 euro ja maksimaalselt 50 000 euro suurune.

ETTEPANEKU SAAB ESITADA

- volis.ee keskkonnas,
- digitaalselt allkirjastatuna e-posti aadressile viljandivald@viljandivald.ee
- paberkandjal allkirjastatuna aadressile Sakala tn 1, Viiratsi alevik 70101, Viljandimaa.

Kaasava eelarve eesmärk on parandada kogukondade vahelist koostööd, suurendada kodanikuaktiivsust ning ärgitada inimesi kaasa mõtlema ja kaasa looma uute ideede elluviimisel, et suurendada kogukonnatunnet ja luua lisaväärtust piirkonnale.

Rohkem infot: viljandivald.ee/kaasav-eelarve-2024

Startis kaasava eelarve ideekorje!

Eiko Tammist,
kogukonnatöö
spetsialist

Ettepanekuid saab esitada kuni 4. novembrini. Kui sul on mõni vahva mõte, mida võiks oma piirkonnas ellu viia, siis kaasa kogukond ja aruta idee läbi, kaasake vajadusel valla spetsialiste, tehke jooniseid, fotosid, pidage nõu ja võtke pakkumisi ettevõtelt, kes sarnaseid asju ellu on viinud. Veenduge, et kavandatav investeringuobjekt on seotud Viljandi vallaga, oleks avalikult kasutatav kõigile valla elanikele ja sellest ei tekiks ebamõistlikke kulusid valla järgnevate aastate eelarvetele. Investering peab jääma vahemikku 5 000 – 50 000 eurot.

Võiduidee selgitavad välja valla elanikud hääletuse teel ja see viiakse ellu 2025. aastal.

Esimesel aastal läks võit Tännassilma jõe äärde ja valmis uhke ujumiskoht koos ujusildadega, teisel aastal napsas võidu Päre küla ja valmis mänguväljak. Kolmandal aastal täitis Vana-Võidu kogukond oma soo-

vi ja kodukandi laste rõõmuks valmis vahva mänguväljak koos seiklusrajaga. Tänavu valmis Holstresse maastikuratta rada ja trosslaskumise atraktsioon. Milline idee ja unistus viiakse kogukondade poolt ellu aga aastal 2025?

Taotlust esitades tuleb silmas pidada järgmist:

Kaasava eelarve ettepaneku investeringuobjekt ei saa asuda külas/alevikus, kuhu on eelneva 5 aasta jooksul rajatud kaasava eelarve vahenditest investeringu objekt.

Ettepanek peab sisaldama:

- esitaja nime ja kontaktandmeid (telefon või e-posti aadress);
- nimetust (lühike fraas, mis iseloomustas ettepaneku sisu);
- kirjeldust, eesmärke ja olulisust valla jaoks;
- võimalusel kavandit koos hinnapakkumusega, mis annab selge abistava info ettepaneku elluviimise võimalikkuse hindamisel;
- sihtrühma, kes saavad probleemi lahendamiseks või uue võimaluse loomisest otsest kasu, hinnanguiline sihtrühma suurus, vanus jm olulised tunnused;
- informatsiooni võimalike

kaasfinantseerijate ja erinevate potentsiaalsete rahastusallikate kohta;

- muud infot, mida ettepaneku esitaja oluliseks pidas (sh eskiis, joonis, foto või muu info, mida oleks vajalik teada ettepaneku hindajatel).

Millal ja kuidas ettepanek esitada?

Ettepanekuid saab esitada vallavalitsusele kuni 4. novembrini 2024.

- volis.ee keskkonnas;
- digitaalselt allkirjastatuna e-posti aadressil viljandivald@viljandivald.ee;
- paberkandjal allkirjastatuna aadressil Sakala tn 1, Viiratsi alevik, 70101, Viljandimaa.

Pärast ideede laekumist hindab nende teostatavust rahalisest, tehnilisest ja ajalisest aspektist vastavate valdkondade spetsialistidest moodustatud komisjon. Hindamise tulemusena nõuetele vastavaks tunnistatud ettepanekud avaldatakse valla veebi- ja Facebooki lehel, valla ajalehes, valla raamatukogudes ning pannakse valla elanikele hääletusele.

Lisainfo: Eiko Tammist e-post eiko.tammist@viljandivald.ee telefon: 5309 5861

Lähenemas on MTÜde projekti- ja tegevustoetuste taotluste tähtaeg

Vallavalitsus ootab 1. novembriks MTÜde projekti- ja tegevustoetuste taotlusi. Toetuse andmise eesmärk on toetada omaalgatuslikku ja mittetulunduslikku tegevust vallas.

Toetust saavad küsida valla elanike ja/või valla avalikes huvides tegutsevad mittetulundusühingud ja seltsingud. Vormikohased taotlused esitatakse vallavalitsusele etteulatult järgneva aasta tegevusteks. Toetuste otsused teeb vallavalitsus pärast 2025. aasta eelarve vastuvõtmist.

Taotluse esitamiseks kasuta mugavat elektroonilist livekeskkonda SPOKU. Nii on kindel, et kõik vajalikud ja kohustuslikud andmeväljad saavad täidetud ja taotlus vormikohaselt esitatud.

Mittetulundusliku tegevuse toetuse taotlemisega seonduv

VILJANDI VALLA VALD

Viljandi vallavalitsus ootab MTÜde projekti- ja tegevustoetuste taotlusi 2025. aasta tegevustele!

Tähtaeg 1. november

Taotlemise info: viljandivald.ee/tegevustoetuse-taotlemine

Küsimuste korral pöördu: Eiko Tammist, kogukonnatöö spetsialist
tel 5309 5861, eiko.tammist@viljandivald.ee

info on leitav valla veebilehelt: viljandivald.ee/tegevustoetuse-taotlemine

Toimetis

Lisainfo: Eiko Tammist, kogukonnatöö spetsialist tel 5309 5861, eiko.tammist@viljandivald.ee

Tuntud tegija: Kati-Katri Koppel mängib karmoškat ja tutvustab Mulgimaad

Kui hakkasin Kati-Katre Koppelist, keda minu meelest teab Mulgimaal ja Viljandi vallas vist igaüks, lugu kirjutama, siis palusin tema kohta arvamust oma healt kolleegilt, vallavalitsuse haridus- ja kultuuriosakonna juhilt Evelyn Härmilt.

Tema jutuga ongi õige seda kirjutükki alustada, sest Evelyn võtab lühidalt ja tabavalt kokku allpool tuleva sisu: "Kati on üks üliäge tegelane. Mina sattusin temaga kokku ajal, kui olime mõlemad n.ö ripakil ja püüdsime leida endale uut kohta elus/töös jne. Oluline Kati puhul on kindlasti karmoška, mida nad mängivad koos perega. Katil on väga olulisel kohal pere. Neid (Kati ja tema peret) võib koos kohata erinevates paigus. Kati teeb südamega giiditööd. Olen isegi osa saanud temaga koos käigust Ennuksemäe metsavenna punkrisse. Kati on ka Viljandimaa üks folklorikuraatoritest."

Kõigest sellest on pikemalt jutu juba allpool. Head lugemist!

Hiljuti toimus järjekordne Maal elamise päev. Seda teemat on just Sinuga sobiv arutada, sest oled sünnilt tallinlanna ja kolisid maale ehk Sultsi, Viljandi vallas elama juba viieteist aastat tagasi. Miks elad maal?

Maal elades on inimene rohkem kontaktis loodusega, aastaegade vaheldumisega. Ja seega rohkem kontaktis ka iseendaga. Maal elades on tegelikult hästi näha, et igas hetkes on oma võlu – udune suvehommik või kuldne sügis-päev ei kordu. Herned ja maasikad valmivad üks kord aastas, lill puhkeb õide ning närbub mõne päeva möödudes, seen kasvab metsas peale vihma ja haid suusailmu on ka vaid heade juhuste kokkulangemisel. Ja ka vihma üle on hea meel – saavad tubased toimetused tehtud ja looduse janu kustutatud, täituvad taas tiigid ja kaevud. Samuti olen hakanud suhtuma ka elusse – enda hinge toitvaid tegevusi tuleb teha täna ja mitte lükata neid kaugesse tulevikku. Kui süda on rõõmus, siis saavad ka argised päevad helgema värvi.

Elate perega vanas Õisu vallamajas, mille seinad aastarv 1882. Koos abikaasa Priiduga seadsite maja elamiskõlblikuks. Tegemisi koduga jätkub siiani?

Esimesed kümme aastat maal elades möödusid remonti tehes ka lapsi kasvatahes. Ikka üks tuba korraga ja tööjärg oli kogu aeg ees! Nüüd kui elamisele on tiir peale saanud, on rohkem võimalust õues tegutseda. Suvel on õu justkui laiendatud elupind ja sealgi võiks silmale ilus ja meeldiv olemine olla. Eks õues toimetamist võib võtta ka kui treeningut, ühtlasi saavad ka vajalikud tööd tehtud. Ja ülejäänud vaba aega sisustame kogu perega kultuurisündmustel käimisega.

Sina ja muusika olete lahutamatu. Millal õppisid ära löötsamangu?

Muusikaga olen tegelenud juba lapsepõlvest alates. Olen laulnud erinevates kollektiivides, käinud ka suurel tantsupeol ning mitmetel laulupidudel. Minu esimene instrument oli klaver, siis vahetasin eriala ning Tallinna Lastemuusikakooli lõpetasin

Kogu Koppelite pere ühel pildil, vasakult: Elise, pereisa Priit, Kati, Juhan ja Uku.

Foto: Taavi Bergmann

juba kromaatilise kandle erialal. Karmoška saabus minu ja minu keskmise poja Juhani ellu pisut enne seda kui tuli koroonaviirus. Sellest saab kevadel juba viis aastat! Ja kogu selle süle kukkunud vaba aja pühendasime mõlemad pilli harjutamisele. Meie esimene õpetaja oli Tobias Tae, kes on ka ansambli Lõotsavägilased liige ja kellele olen lõputult tänulik tema kannatlikkuse ja alati positiivse innustamise eest! Seejärel viis Juhani tee Karksi-Nuia muusikakooli, põhipilliks sai tal seal karmoška kõrval Eesti lõõts. Mina astusin aga eelmisel sügisel Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemiasse pärimusmuusika erialale ning ka minu instrumentid on karmoška ja Eesti lõõtspill, eriala õpetajaks Rasmus Kadaja. Lisaks erialasele pädevusele on olulised ka kontaktid, mis tekivad õpingute käigus ja mille kaudu saab ühine looming sündida.

Ka Sinu poeg Juhan mängib lõõtspilli ja kas olete koos ka esinenud?

Meil on koos Juhani perebänd Kõlavad Karmoškad, millega oleme esinenud juba paar aastat. Mängime pärimuslikke lugusid nii Mulgimaalt kui mujalt maailmast, õpetame sekka mõne laulumängu või pärimusliku tantsu. Eriti tore on see, et proovi saab teha kodus ja ka esinema saab sõita koos. Tegelikult on perebänd Kõlavad Karmoškad olemas ka laiendatud koosseisus, kus lisaks minule ja Juhani mängib tütar Elise karmoškat ja jauramit, abikaasa Priit klarneti ning noorem poeg Uku plokkflööti, kitarri ning löökpille. Oleme andnud muu hulgas kontserdi Kihnus perebändide päeval ning ühe terrassikontserdi ka oma kodus Mulgimaa Peremängu Paistu kihelkonna mängupäeval.

Räägi oma perest lähemalt. Tean, et Sinu lapsed paistavad Paistu koolis õpitulemustega silma.

Kõik minu kolm last on käinud Paistu koolis. Pojad Uku ja Juhan õpivad seal siiani vastavalt

Nemad ongi Kõlavad Karmoškad – ema Kati-Katre ja poeg Juhan Koppel.

Foto: Teevi Pihlak

seitsmendas ja üheksandas klassis. Tütar Elise on juba Paistu kooli lõpetanud ja käib Viljandi gümnaasiumi viimases klassis. Usun, et väikeses maakoolis on kõigil õpetajatel aega iga õpilase jaoks ning seega saavad kõik lapsed palju rohkem individuaalset tähelepanu ning juhendamist ja seega ka võimaluse oma tugevustega silma paista ja neid arendada. Olen Paistu kooliga alati väga rahul olnud, koostöö õpetajatega on meeldiv ning kõigile väljakutsetele on alati lahendus leitud. Väga rõõmus olen selle üle, et kõik lapsed on saanud ka suure Tallinna tantsupeo kogemuse, sest koolis on pikka aega tegutsenud rahvatantsurühmad ja suurepärase juhendaja Kristi Pajuste suudab tantsima panna pea kõik lapsed.

Sina ja Mulgimaa olete sama lahutamatu kui Sina ja muusika. Väga tuntud on Sinu korraldatud ekskursioonid Ennuksemäe metsavendade punkrisse.

Viljandi vald korras 2021. aastal põhjalikult Ennuksemäe metsavendade punkri ja mind kutsuti sinna giiditeenust pakuma. Eelmisel aastal olin valla abiks punkri juures oleva uue infotahvli tekstide koostamisel ja fotode leidmisel. Huvitaval kombel olen leidnud punkrist seose ka enda pere ajaloo. Haarangu ajal punkris olnud

ja hiljem hukkunud August ja Meeta Ronk olid nimelt minu hõimlased. Meeta oli minu vanatädi mehe õde. Kovalu talu, kust on pärit minu vanaisa ja Tokerpilli talu, kus kasvas Meeta, asusid endises Holstre vallas, Paistu kihelkonnas üsna lähedikkudele. Viimati käisid Ennuksemäel juba Kanadas sündinud 1944. aastal väljarännanud eestlaste järeltulijad, kes kõik väga hästi eesti keelt rääkisid, kuigi on kogu oma elu elanud mujal. Soovin punkri tutvustamisega elus hoida seda killukest ajaloost, mis vahel kipub ununema. Seega ootan heal meelel punkrisse ka koole ja klasse, et illustreerida II maailmasõja sündmusi.

Mis on Rohelised Rööpad?

Rohelisteks Rööbasteks kutsutakse endistele raudteetammidele rajatud matka- ning rattateid, mis asuvad nii Eestis kui ka Lätis. Ka läbi Viljandi valla kulgeb endise kitsarööpmelise raudtee tamm. Kunagi sõitis seal Mulgi Ekspress – rong Viljandist Mõisakülla. Päril alguse sai raudtee muidugi Viljandi raudteejaamast, kuid praegu on osa maanteed endisele raudtee-

tammile peale ehitatud ja ratta- ning matkatee saab alguse Kutsari ristmikust infotahvli juurest. Seoses matkaraja korras- tamisega sai uue kuue ka Sinialliku ujumiskoht, mis jääbki päris raudteetammi kõrvale. Olen seda Siniallikul olevat matkaraja lõiku koos turismigruppidega külastanud ja väike jalutuskäik roheluses on alati kõigile väga meeldinud. Juurde räägin lugusid endistest aegadest, kui samal teel sõitis veel rong ja Sinialliku allikate juurde põigates on sel paigal ju lausa omad legendid jutustada. Samas lähedal asub veel Heintali Loomestudio ja pärast matka on mõnus korraks näpud saviseks teha või lihtsalt kodustele kohalikku käsitööd kaasa osta.

Tuleme tagasi algusse. See, et elad Paistu kandis oma perega, pole ju tegelikult juhuslik. Juured on ju siit?

Olen uhkusega mulk ja seda on ka minu lapsed ja abikaasa. Saatus tõi meid tagasi Paistu kihelkonda, kust on pärit meie mõlema esivanemad. Minu otse- ne esiisa on Hain Henno, Holstre esimene vallavanem. Tema poolvend oli Juhan Kunder, kes tõi näiteks eesti keelde sellised ilusad sõnad nagu kullerkupp, ülane, mailane, leevike. Johann Kunderi kodu asus Kovalu talus, mis asub praegugi Pulleritsu külas, Viljandi vallas. Talu õue kõrval asub üks kõrgem pöld, kust avaneb imeline vaade heinamaadele, metsasaludele ja põllusiiludele. Usun, et laulu "Kui siit pilvepiirilt alla vaatan..." sõnad on oma algse impulsi saanud just kodutalu põllutanumal kõndides. Minul tuleb alati see laul meelde, kui seda vaadet seal näen. Ja muidugi laulan ma siis alati kogu südamest: Kui siit pilvepiirilt alla vaatan, üle öitsva Eestimaa, rõõmulaulu siis maailma saadan, hüüan piksehälega – siin on ilus elada, siin on ilus elada!

Intervjueeris
Raivo Lott
Viljandi Valla Teataja
tegevtoimetaja

Maal elamise päev tõi Viljandi valda külalisi üle Eesti

Liia Sirel,
avalike suhete
spetsialist

Sügisese madisepäeval toimus 19 kohalikus omavalitsuses Maal elamise päev, millest võttis osa ka Viljandi vald. Seda korda tehti lahti Viiratsi aleviku ja Vana-Võidu küla väravad.

Meid külastasid maaelust huvitunud Viljandi linna elanikud,

aga ka külalised Kohilast, Tallinnast, Saaremaalt, Lääne-Virumaalt, Valgamaalt, Järvamaalt, Tartust, Pärnust, Saku vallast, Mulgi vallast... Ei jõua siinkohal kõiki üles loetledagi.

Külastuspäev pakkus ka suurepärase võimaluse oma valla inimestel tutvustada teha kohalikke teenuseid pakkuvate asutustega. Külalistele avasid uksed 12 valdas tegutsevat asutust ja ettevõtet. Populaarseteks külastuskohadeks olid Viiratsi Angerjafarm, lasteaed Rüblik, Viljandi Kutseõppekeskus ja Nuiamäe tallid, aga muidugi jagus ka teistesse kohtadesse külalisi.

Päev Vana-Võidus

Viljandi Kutseõppekeskuse õppeosakonna juht Marge Hein kiitis sündmuse õnnestumist: "Päev on väga hästi läinud, meil on oodatust palju rohkem külastajaid käinud, inimesed on saanud tutvuda koolimajaga, mängida VR õppemänge, õppimas on käidud keevitusseadmete taga – ringkäigud majas lõpetasime ikka "käed külge" meetodil."

Kui sündmuse korraldustoimikond Vana-Võidu mõisaparki jõudis, tervitasid meid juba eemalt lõõtsahelid, mis kaikusid läbi puudesalu – pillimees

Margus Põldsepp oli alustanud mõisatrepi kontserdiga ja kuulajaid jagus ka siia. Vana-Võidu külaseltsi naised tegi huvilistele giidituure, tutvustades põnevaid mõisa ajalugu. Hele Lääts, kes siinse külaseltsi tegevuste eesotsas on, lausus: "Meie külalisteks on inimesed, kes siin kandis kunagi elanud või kooli lõpetanud." Hele kutsus lahkesti kõiki Vana-Võitu külla ka siis, kui Maal elamise päev on läbi: "Tulge ikka siia uudistama, lastega mänguväljakule mängima, ootame nii suuri kui väikeseid."

Viljandi Kutseõppekeskust külastas palju huvilisi.

Foto: VIKK

Pillimees Margus Põldsepp andis mõisatrepi kontserdi.

Foto: Liia Sirel

Ka raamatukogu ootas külla

Maal elamise päeval tegime Viiratsi raamatukogu uksed valla, et huvilised saaksid uudistama tulla.

Meie rõõmuks astusid läbi nii vanad truud sõbrad kui ka need, kes endale üllatuseks raamatukogu avastasid ning lubasid järgmine kord jälle tulla. Pakkusime külalistele võimalust tutvuda Eesti Raamatukogude Ühingu templimänguga "Avasta Eesti raamatukogusid" ning lahendada selleks tarbeks koostatud viktoriini. End sai proovile panna mängus "Tunne Eesti kirjanikku!", kus pidi kirjaniku foto juurde paigutama õige nime ja teose.

Tutvumiseks olid välja pandud raamatud, mida meie lugejad on tänavu kõige rohkem laenutanud. Teisel näitusel olid väljas erinevad järjehoidjad – oli nii kauneid pärlitega üle puistatud paberist tehtuid, kui ka suisa puidust voolituid ja ka heegeldatud. Võimalusi lugeja abilise meisterdamiseks on palju!

Pere pisemaid ootas klepsude meisterdamise õpituba. Et raamatukogust avaneb võrratu vaade tiigile, olid siin suisa parimad loožikohad, kust vaadelda samal ajal aset leidvat õngitsemisvõistlust.

Tea Raidsalu
raamatukoguhoidja

Päev Viiratsis

Viiratsi Angerjafarmi usin pere pidi lausa suppi juurde keetma, sest nii suurt külastajate hulka ei osatud oodata.

Ettevõtte perenaine Karin Markus kiitis sündmust, lausudes: "Ei oleks osanud arvatagi, et meie juurde nii paljud inimesed tee leiavad ja huvi meie tegevuse vastu sedavõrd suur on." Asutuste eestvedajate hinnang annab tunnistust, et sellist avatud uste päeva on piirkonna tutvustamise võtmes vaja. Viiratsi alevikuselts tutvustas oma tegevust läbi kalapüügi võistluse "Viiratsi Öngemee 2024", mis oli kohale toonud kohalikud kalastushuvilised. Sündmusele registreerujaid oli kümnekond ja juttu tegime 8 aastase Gregor Mikuga, kes on kalastusega tegelema aasta. Uurisime, kuidas noormees tee selle hobini leidis:

Kalapüügi võistlusel "Viiratsi Öngemee 2024" osales ka 8 aastane Gregor Mikk.

Fotod Liia Sirel

"Nägin ükskord YouTubist kalastusvideot, siis mõtlesin, et tahan ka ise hakata kalal käima. Kala olen püüdnud Viljandi ja Öisu järvest, kõige pikem kala mille olen püüdnud on 45

cm." Gregor avaldab ka tehnika, kuidas kalastuskoht tuleb enne võistlust sisse sööta ja ühtlasi soovib ta, et niisuguseid võistlusi oleks sagedamini.

Muljed

Viljandi linnas elavad Lisan Saar ja Markus Kais leidsid sündmuse info sotsiaalmeediast ja otsustasid tulla vaatama, mida põnevad linnalähedane maapiirkond pakub.

"Me üritame täna enamus kohti läbi käia ja Viiratsis oleme juba külastanud kooli, lasteaeda, vaatasime kalastusvõistlust ning nüüd läheme päevakeskusesse, Vana-Võidus tahame minna kutseõppekeskusesse ja Nuiamäe talli. Väga põnev on tutvuda linnalähedase maapiirkonna võimalustega. Viljandi vald on kena paik elamiseks, Viiratsi ju pidevalt areneb ja tore, et selliseid üritusi tehakse ning näidatakse

ka asutusi seestpoolt," rääkisid noored. Ka külalised Järvamaalt ütlesid, et täna on sündmuse Eestimaa eri piirkondades palju, aga tulime spetsiaalselt Viljandi valda, et külastada Viljandi Kutseõppekeskust ja muidugi lubati ringi vaadata ka teistes asutustes. Selliseid vahvaid kohtumisi toimus päeva jooksul veel mitmeid ja inimeste positiivne tagasiside annab ka korraldajale hea tunde, et teeme õiget asja. Aitäh kõigile külalistele, et muutsite päeva imeliseks ja usume, et te ka lahkusite Viljandi vallast hea tundega ning sooviga siia peatselt tagasi tulla.

Lisan Saar ja Markus Kais leidsid, et Viljandi vald on kena paik elamiseks.

Viljandi vallas tervitati värsket leivaga uusi vallakodanikke

Sellel aastal algatati soolaleiva üleandmine linnast maale kolinud peredele.

Viljandi vallas anti "tere tulemast" leib üle kahele perele, kes sümboliseerivad kõiki valda kolinud uusi peresid. Soolaleivapätsid ja valla sümbolikaga kruusid said perekond Pihu Paistu külast ning Kristjan Raudsepp ja Maarja Tein Vana-Võidu külast. Aitäh, et olete koduks valinud Viljandi valla.

Vallavanem Alar Karu ütles tere tulemast äsja valda kolinud peredele.

Foto: Eiko Tammist

Viiratsi raamatukogus uudistamist jätkus. End sai proovile panna mängus "Tunne Eesti kirjanikku!". Foto: Liia Sirel

Küla lugu: Uusna

Selle lehe küla lugu räägib Uusna külast. Minu küsimustele vastab Uusna kogukonnagrupi liige Maili Nälk. Räägime nii eilsest, tänasest kui ka pisut homsest. Eks nende lugude eesmärk ongi näidata, kuidas elavad külad Viljandi vallas. Kuidas elatakse, saab loetu põhjal igaüks järeltõlge teha. Aga minu mõtteis püsivad ikka laulu Eestimaa (Tuhanded külad) refräänid sõnad: ... kuni su küla veel elab, elad sina ka.

- Uusna on küla Viljandi maakonnas Viljandi vallas.
- Küla paikneb Tānassilma jõe oru lõunaserval, Viljandist 10 km ida pool Viljandi-Tartu maantee ääres.
- Kuni 2013. aastani kuulus küla Viiratsi valda.
- Küla põhjapiiril voolab Tānassilma jõgi ja idapiiril Ärmä jõgi, mis suubub küla loodenurgas Tānassilma jõkke.
- Külas on Uusna külamaja, kus tegutseb ka Uusna raamatukogu.
- Külas on lasteaed Tõruke. Lähim kool on Kalmetu põhikool. (Wikipedia)

Küla ajaloo

Uusna küla lugu ulatub tagasi 16. sajandisse, mil Tānassilma küla esmakordselt mainiti. 17. sajandi keskel rajati Tānassilma mõis, mis jagunes 1743. aastal kaheks – Vana-Tānassilma ja Uue-Tānassilma mõisaks, viimane sai hiljem nimeks Uusna mõis. Aastate jooksul kuulus mõis erinevatele baltisaksa aadlikele, kuni 1871. aastal müüdi see talupojale Hans Leigile. Nõukogude ajal riigistati mõis. Tekitati soov, mis tegutses aastakümneid, pakkudes koha-

likele tööd ja olles neile ainsaks elatusallikaks. Uusna küla oli kultuuri ja hariduse keskus, kus tegutsesid laulu- ja mänguseltsid, rahvatantsurühm ja näitering. 20. sajandi algul oli külas ka kool ja raamatukogu, mis aitasid kujundada hariduselu. 1945. aastal moodustati Uusna külanõukogu, mis hiljem liideti Viiratsi külanõukoguga. Tänapäeval kannab Uusna küla endas nii mõisa kui ka nõukogude ajast jäänud pärandit.

Kui palju inimesi külas elab?

Täna päeval asustavad Uusna küla ligikaudu 300 elanikku, kes enamikus elavad küla keskusel asuvates kortermajades. Samas loeme oma kogukonda kuuluvateks ka meiega piirnevaid külasid, seal elavad inimesed enamasti eramutes.

Küla keskpunkt?

Küla keskpunktiks on aga Uusna külamaja, mis on rohkem kui lihtsalt hoone – see on Uusna piirkonna inimeste kogunemise ja koos tegutsemise kohaks. Uusna külamajas käivad nädala iga päeval küla ja piirkonna elanikud, kes osalevad erinevates huviringides või külastavad raamatukogu. Uusnas asub ka Kalmetu Kooli Uusna lasteaiarühm, kus alusharidust omandavad piirkonna lapsed.

Räägime kultuurielust

Külamaja poolel tegutsevad ringid nii täiskasvanutele kui lastele. Siin toimetavad rahvatantsurühm Rõõmusõõr, tantsurühm Arabella, lauluansambel Särasiilmad, käsitööring, võimlemisring, eakate klubi. Lastele on tantsuring, lastering, kokandusring. Enne ringide algust saab suures saalis mängida piljardit, lauatennist ja erinevaid lauamänge. Raamatukogu on koht, kus lisaks raamatute

Küla keskpunktiks on Uusna külamaja: käimas on eakate päeva tähistamine.

Foto: Ulve Kannimäe

laenutamisele saab mängida ka lauamänge ja mõnusalt aega veeta. Erinevate projektide toel on maja juurde loodud ka kii-geplats, multifunktsionaalne spordiplats ja laste mänguväljak.

Kuidas toimib Uusna küla kogukond?

Külamaja juhataja Ulve Kannimäe eestvedamisel on kogunenud kogukonna tuumikgrupp, kes panustab külaelu edendusse ja ürituste korraldamisse. 2023. aastal aitas küla tuumikgrupp kaasa Uusna piirkonnas Maal elamise päeva korraldamisel ning tänavu esindas Uusnat Holstre Pollis toimunud Viljandi valla külade päeval. Ka tantsurühm Arabella, Rõõmusõõri rahvatantsijad ning laulvad Särasiilmad olid sel aastal küla esindamas. Samal üritusel korraldati ka küla poolt õnneloo, mille tulu läheb küla mänguväljaku uuendamiseks.

Tulevik?

Uusna külas on fookuses ka tulevik ja jätkusuutlikkus. 2023. aastal esitas küla kaasava elarve projekti, mis keskendus lastele, noortele ja peredele mõeldud aktiivsele koos tegevustele. Ehkki projekt jäi neljandale kohale, näitas see, et külas on huvi ja valmisolek millegi koos ära tegemiseks. Kevadel korraldati külaelanikele ja lähipiirkonna inimestele kriisivalmiduse koolitus, osalejad õppisid, kuidas olla kriisiolukordades paremini valmis. "Kuidas olla kriisiks valmis" projekti tulemusel valmisid piirkonna elanikele tarbeks infokaardid kriisijuhtide kontaktidega ning kriisipunkti asukohaga, milleks on Uusna külamaja.

Igapäevane eluolu

Külas tegutseb ka eakate klubi, kus inimesed hoolivad üksteisest ja hoiavad kogukonna sidemed tugevad. Kuigi Uusna on paljuski "magala piirkond",

Populaarne Andrese puidukoda, kus toodetakse ilusaid tooteid.

Foto: Annekatrin Ott

kus inimesed veedavad aega pigem kodus, ei puudu külas ettevõtlikkus ja hoolivus. Meil on palju ilusaid kodusid ja korterelamuid. Paljud kortermajade elanikud kasvatavad kõik oma talvevarud ise, seda oma pisikesel maalappidel. Elanike vahel toimub ka talutoodangu vahetus. Seega, täiskasvanute jaoks leidub tegevusi piisavalt, aga noorsootöö osas arenguruumi Uusnas veel on.

Ettevõtlusest külas

Külas tegutsevad kaks põllumajandusettevõtet, mis hoolitsevad kohalike põldude majandamise eest. Tänu tublidele ettevõtjatele on meil kõik põllud haritud, murelapseks on aga jäänud omal ajal erastatud lagunevad põllumajanduse tootmishooned, mida leidub küla igas nurgas. Uusnast leiab ka metallitöötlemise tegeleva Uusna Sepikojaga ja puidutöö ettevõtte Andrese puidukojaga, kus valmistatakse ilusaid tooteid. Mõlema ettevõtte poole võib julgelt pöörduda, kui vajatakse puidu- või metallitööd. Enamus tööalistest inimestest peavad kahjuks sõitma tööle kuhugi kaugemale – hea kui leiab tööd Viljandist. Nii mõnelgi tu-

leb aga leiva lauale saamiseks sõita palju kaugemale. Kohapeale pole jäänud isegi poodi, millest inimesed eriti puudust tunnevad.

Spordist

Küla spordihuvilistele on olemas multifunktsionaalne spordiväljak, mis asub külamaja läheduses ja võimaldab mängida tennist, korvpalli ja võrkpalli. See on koht, kus saab veeta aktiivselt aega ja kohtuda küla teiste elanikega. Suvi on küll juba otsa saanud, aga kutsume kõiki aktiivsemalt mänguväljakut kasutama ja nii ka oma tervisele pai tegema. Spordiväljaku kõrval on mänguväljak koolieelses eas olevatele lastele. Mänguväljaku arendus ning lastele mitmekesiste liikumisvõimaluste loomine on üks eesmärkidest, mille tuumikgrupp on enda kanda võtnud.

Lõpusõnad

Maili Nälk: "Oleme positiivsed ja usume, et kogukonna säilimiseks ja arenguks vajalike algatuste elluviimisesse ühiselt panustades on Uusna ka edaspidi elujõuline küla".

Küsis Raivo Lott

See on laste pisike mänguväljak külamaja kõrval, mis väga ootab suurenemist. Fotod: Ulve Kannimäe

Käib laste tantsutrenn juhendaja Ave Üpruse juhendamisel

EKRE fraktsiooni ettepanekutest

Ülo Tuvi
Vallavolikogu liige, EKRE fraktsioon

Maamaks

Tulenevalt Maamaksuseaduse § 5 lg 1-st tõstsid Isamaa ja Reformierakonna koalitsiooni saadikud maatulundusmaal (põllumaal ja metsamaal) maksumäära maksimaalseks. Tõsteti maksumäära 0,5%-lt ühele protsendile. Äraseletatult tähendab see seda, et 2025. aastal tuleb tasuda sellelt maalt poole rohkem, kui oli see 2024.a. Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna (EKRE) fraktsiooni poolt ettevõtjate kaitseks esitatud muudatusettepanek maksumäära alandamiseks hääletati maha.

Arengukava

EKRE fraktsiooni algatusel hääletati valla arengukavasse vallavalitsuse poolt kõrvale jäetud Ramsi asulasse laste mänguväljaku rajamine.

Teehoiukava

Vallateede teehoiukavas (THK) on koalitsioon vähendanud summasid 22 000 euro võrra järgnevatel aastatel. Aastaseks kuluks on kinnitatud ainult 200 000 eurot arvestamata riiklikku poliitikat käibemaksu ja aktsiiside tõusuks teehoiu teenust pakkuvatele ettevõtjatele. Seega on oht, et halveneb teede hooldus. EKRE fraktsioonist tulnud ettepanekut vallateede korrashoiu rahastamise osas ei arvestatud, väljaarvatud Hendrikumõisa piirkonnas Kihu tee 1 km ulatuses mustkatte alla viimine, mis lisati valla teehoiukavasse 2027. aastaks.

Eelarvestrateegia

Eelarvestrateegia on aluseks kohaliku omavalitsuse eelarve koostamisel, kohustuste võtmisel, varaga tehingute tegemisel, investeringute kavandamisel ning investeringuteks toetuste taotlemisel aastateks 2024-2028.

- Toetati Margus Kitsniku

ettepanekut Tarvastu Gümnaasiumi juurde juurdeehituseks ujuja rajamist koos lastebasseiniga. "Vajame ujulat laste ujuma õpetamiseks ja piirkonna inimestele veeprtseduuride saamiseks sarnaselt Mulgi ja Tõrva vallaga, kus ujulad asuvad koolide juures ja on oma asukohaga end õigustanud. Ujula rajamise maksumuseks on ehitusfirma pakkunud 2 miljonit eurot". Paraku hääletas koalitsioon sellele vastu.

- Samaaegselt lisati eelarve strateegiasse Isamaa fraktsiooni eelistus ujumisbasseini ehitamiseks Soe lasteaia maja juurde, mida kavatakse kohe ehitama hakata. Ei kajastu arengukavas ja eelarve strateegias aga see, et midagi võetaks ette Viiratsi lasteaia Rüblik renoveerimiseks ja Viiratsi kooli arenguks nelja aasta jooksul? Tarvastu Gümnaasiumi hoone renoveerimisega on aastaid venitatud ja praegused puudused on ka aastaid teada. Endiselt puudub vallavalitsusel kalkulasioon, mis maksab vana hoone renoveerimine, lammutamine ja lammutusjäätide utiliseerimine? Pole tehtud termomöödistamisi ega tellitud võrdluskalkulasioone.

- Teistel objektidel kehtib põhimõte, et ehitusse kaasatakse ka toetajate raha. Siin mitte! Paraku soovatakse kiiresti Soe lasteaia juurdeehitus maksumaksja rahaga valmis ehitada.

- Leian, et meil on piisavalt võimalusi soodsate hindadega lapsi ujuma õpetada teistes ujulates, mis asuvad naaberomavalitsustes: Tõrvas, Karksis, Abjas, Suure-Jaanis või oma valla lastebasseinides. Selle kõige toimimiseks on vaja tahet ja ainult transpordi korraldust, mida tuleb teha ka siis kui hakatakse Soe asulasse teistest lasteaedadest lapsi transportima.

Aeg on mõelda konservatiivsemalt ja kalkuleeritult. Lõpetada eraldi ujumisbasseinide ehitamine lasteaedade juurde. Kui ehitada, siis ehitada üks valla ujula sobivasse kohta või hakata kasutama naabrite veekeskusi, kaasates selleks bussitransporti.

Vastuseks Ülo Tuvile: volikogu jättis maamaksumäärad muutmata

Mait Allas
Viljandi Vallavolikogu esimees

Vallavolinik Ülo Tuvi on selgelt valesti lugenud volikogu poolt vastuvõetud Maamaksumäärade määrust. Vallavolikogu jättis 2023. aastal kehtestatud maksumäärad muutmata!

Maatulundusmaa maksu määr on endiselt 0,5% maa-

maksustamise hinnast. Kuigi volikogu jättis maksumäärad muutmata, siis paljudel kinnistutel maamaks siiski tõuseb. Põhjus peitub 2022. aastal toimunud maade hindamises. Selle käigus muutusid kinnistud oluliselt kallimaks ja uute maksumäärade rakendamisel oleks osadel kinnistutel tõusnud maamaks kümneid kordi.

Selle vältimiseks on rakendatud aastane maamaksu tõusu piir. Piirist tulenevalt ei tõusnud maamaks ühel aastal vaid tõus jaotub erinevate aastate peale, sõltumata volikogust.

Vallavolikogu istung 26. septembril

OTSUSTATI:

- kehtestada maamaksumäär. Maamaksumäärasid ei muudetud võrreldes 2023. aastaga
- vastu võtta Viljandi valla arengukava aastateks 2022-2030 muutmise.
- vastu võtta Viljandi valla eelarvestrateegia aastateks 2024-2028.
- vastu võtta Viljandi valla teehoiukava aastateks 2024-2028.
- muuta Viljandi Vallavalitsuse põhimääruses ametiasutuse asukohta ja aadressi ning nimetada haldusosakond majandusosakonnaks.
- suunata Viljandi valla tunnustuse avaldamise kord II lugemisele. Eelnõu II lugemine toimub 31. oktoobri vallavolikogu istungil.
- volitada MTÜ-d Viljandimaa Ühistranspordikeskus korraldama avaliku liiniveo hanget Viljandi valla liinidele nr 26 ja 43A vedaja leidmiseks riigihanke "Avalik bussiliinivedu Viljandi maakonnas 2026-2034" raames.
- anda luba Metsamaahalduse Aktsiaseltsile Viljandi vallas, Kuressaare külas asuva Vaigu kinnistu omandamiseks maatulundusliku sihtotstarbe kohase majandamise eesmärgil.

Seekordne vallavolikogu istung peeti taas Viiratsi Koolis. Foto: Rain Porss

- tuvastada Viljandi vallas Leie külas Kase tn 9 katastriüksusel asuva ehitise saun-kuur peremehetus.
- mitte vastu võtta eelnõu Aqva Hotels OÜ-ga ujulateenuse ostmiseks sõlmitud lepingu erakorraline ülesütlemine.
- arvata Viljandi Vallavolikogu alatise sotsiaalkomisjoni koosseisust välja Silvia Takkel ja kinnitada uueks sotsiaalkomisjoni liikmeks Aime Pärna.

PÄEVAKORRAS VEEL:

- Arupärimisele vastas vallavanem Alar Karu.
- Vallavalitsusele esitati arupärimised.
- Vallavolikogu kirjavahetus.
- Vallavanema informatsioon.

Järgmine vallavolikogu istung toimub 31. oktoobril.

Vallavolikogu istungi materjalid leiab valla kodulehelt: www.viljandivald.ee/dokumendiregister

Vallavalitsuse istungite kokkuvõte

1.oktoobri vallavalitsuse istungil otsustati

Ehitus, planeerimine ja majandus

- Nõustuti Viljandi vallas Tarvastu, Uunametsa, Savikoti, Tinnikuru ja Auksi külas katastriüksuste jagamisega ja määrati jagamisel moodustatavatele katastriüksustele koha-aadressid ning sihtotstarbed.
- Nõustuti Viljandi vallas Siialliku, Vana-Võidu ja Rebaste külas katastriüksuste koha-aadresside muutmise.
- Kiideti heaks Hajaasustuse programmi toetuse kasutamise aruanded:

- Laanekuru külas Leinpõllu kinnistule puurkaevu rajamine ja veeühenduse paigaldamine,
- Intsu külas Metsakodu vkt 11 kanalisatsioonisüsteemi rajamine.

- Nõustuti Viljandi vallale kuuluva Viiratsi alevikus asuva hoonestusõigusega koormatud Ristiku põik 3 kinnistu võõrandamisega.
- Nõustuti Viljandi Vallavalitsuse 21.06.2022 korralduse nr 476 "Kolgasoo ja Sepasoo detailplaneeringu algatamine" muutmise.

- Kehtestati Aindu külas Kinkumetsa katastriüksuse detailplaneering.

Finants

- Nõustuti rahaliste vahendite eraldamisega Osahingule Ramsi VK projekti "Mustivere küla puurkaev-pumpla ja veetorustik" ehitustöödega seotud kuludeks summas 54 765.65 eurot.

- Muudeti Viljandi Vallavalitsuse 12.03.2024 korraldust nr 81 "Viljandi valla 2024. aasta eelarve alaeelarvete kinnitamine".

- Nõustuti reservfondist rahaliste vahendite eraldamisega Kärsna Hooldekodu kanalisat-

sioonisüsteemi ehituse kallinemise katteks.

Haridus, kultuur, sport

- Nõustuti Viljandi valla nimeliste stipendiumite andmisega 2024. aastal.

Muu

- Anti seisukoht hoonestusõiguse tähtaja pikendamiseks Mäeltküla tööstuspargis Iva põik 14 kinnistule.

24. septembri vallavalitsuse istungil otsustati

Volikogule esitatud eelnõud

- Osahingule Ramsi VK põhikirja muutmine.

Ehitus, planeerimine ja majandus

- Nõustuti Viljandi vallas Maltsa, Aidu, Veisjärve, Raassilla, Roosilla, Tusti, Kuressaare, Saarepeedi, Villa, Järveküla, Lolu külas katastriüksuste jagamisega ja määrati jagamisel moodustatavatele katastriüksustele koha-aadressid ning sihtotstarbed.

- Kiideti heaks Hajaasustuse programmi toetuse kasutamise aruanded:

- Leie külas Nigula kinnistule puurkaevu rajamine ja veeühenduse paigaldamine,
- Karula külas Koidu kinnistule puurkaevu rajamine ja veeühenduse paigaldamine,
- Kannukülas Vana-Tooma kinnistule salvkaevust joogiveetorustiku rajamine ja seadmete paigaldamine,

- Tusti külas Linnussaare kinnistule puurkaevu rajamine ja veeühenduse paigaldamine.
- Otsustati seada tähtajatut ja tasuta sundvaldus Enefit AS kasuks Viljandi vallas Valma külas Väljaotsa ja Vanasauna tee 3 asuvatele katastriüksustele avalikes hoides vajaliku tehnorajatiselalumiskohustuse kehtestamiseks.

- Määrati Viljandi vallas Kookla külas Männi katastri-

üksusel asuva ehitise teenindamiseks vajaliku maa suurus ja sihtotstarve.

- Nõustuti Viljandi vallale kuuluva Viiratsi alevikus asuva hoonestusõigusega koormatud Heina tn 37 kinnistu võõrandamisega.

Haridus, kultuur, sport

- Kinnitati Tarvastu Lasteaia hoolekogu koosseis.

- Otsustati toetada Marja Kirsi juunioride maailmameistrivõistlustel osalemisel Peruu.

Muu

- Tutvuti Ulge puhkeala laululava laiendamise/rekonstrueerimise projektiga.

- Kuulati ülevaadet haridusleppel läbirääkimiste arengute hetkeolukorrast.

Toimus OÜ Ramsi VK osanike koosolek.

17. septembri vallavalitsuse istungil otsustati

Volikogule esitatud eelnõud

- Maamaksumäärade kehtestamine.

- Viljandi valla tunnustuse avaldamise kord, I lugemine.

Ehitus, planeerimine ja majandus

- Määrati Viljandi vallas Mähma külas Vaarika põik 2 katastriüksusel asuva ehitise teenindamiseks vajaliku maa suurus ja sihtotstarve.

- Otsustati seada hoonestusõigusega koormatud Mäeltküla tööstuspargis Viljandi vallale kuuluva Iva tee 4 kinnistule MERANTEK ARENDUS OÜ kasuks.

- Nõustuti Viljandi vallale kuuluva Viiratsi alevikus asuva hoonestusõigusega koormatud Ristiku tn 22 kinnistu võõrandamisega.

- Nõustuti Viljandi vallas Maltsa külas katastriüksuste jagamisega ja määrati jagamisel moodustatavatele katastriüksustele koha-aadressid ning sihtotstarbed.

Vallavalitsuse istungi materjalid leiab valla kodulehelt: www.viljandivald.ee/dokumendiregister

Mis toimub Eesti rahvamajade nädalal "Meie Inimesed" Viljandi valla kultuuriasutustes?

Gertu Viisk
Paistu rahvamaja juhataja

Rahvamajade nädalal, mis kestab 14.-20. oktoobrini, toimuvad rahvamajades üle Eesti näitused, kontserdid, treeningud, tantsuõhtud, õpitoad, eesti ja muude rahvaste kultuure tutvustavad üritused.

Rahvamajade nädala eesmärgiks on tõsta inimeste teadlikust rahvamajade vajalikkusest ja olulisusest, et tagada kultuuri ja rahvusliku identiteedi hoidmine ja rahvamajade areng. Tänavu keskendutakse kohalike

inimeste lugudele ja panusele kogukonna arengusse, tutvustatakse ja tunnustatakse rahvamajades tegutsejaid. Viljandi vallas toimuvad lisaks tavapärasele kultuurikavale veel mitmed põnevad sündmused erinevates kultuuriasutustes.

Kärstna Vaba Aja Keskuses toimub käsitöökodade raames 19.oktoobril kell 11-16ni põnev õpituba, kus osalejad saavad meisterdada erinevates stiilides tekstiilist lilli.

Viiratsi rahvamaja ootab rahvamajade nädalal kõiki huvilisi avatud tundidesse, saab tutvuda kangakudumise protsessiga ning osaleda rahvamaja ajaloolisel rännakul fotode ja piltide kaudu.

Saarepeedi rahvamajas on Jelena Sulamanidze maalide näitus ja Eesti Rahvamuuseumi

näitus "Vanaaja maja". Laupäeval, 19. oktoobril kell 19 toimub hooaja avapidu: sisuks rahvatantsurühma Udusõlg 15. juubelikontsert, õhtut kureerib Arlet Palmiste. Toimub tantsulavastus, pakutakse sünnipäevatoriti ja tantsuks mängivad/laulavad Toomas ja Tauri Anni. Sünnipäevapeole on oodatud kõik! Terve nädala jooksul toimuvad tantsurühma proovid. Rahvamaja juhi Ille Mirka sõnul on plaanis läbi viia ka leivapäev.

Paistu rahvamaja ootab samuti kõiki huvilisi osa saama rahvamaja nädala kultuuriprogrammist. Teisipäeval, 15. oktoobril kell 13 toimub kohtumine "oma inimestega". Kogukonna inimesed näitavad ja räägivad oma hobidest. Toimub harrastuskunstniku Leida Reini maalinäituse avamine. Rahvamajas on 1. oktoobrist-31.oktoobrini üleval näitus "Kirikirjad kindalt seinale". Neljapäeval, 17. oktoobril kell 18 meisterdada aroomiküünlaid Kaie Roosia-Aari juhendamisel. Laupäeval, 19.oktoobril kell 14 toimub noortebändi "Päriffect" esimene kontsert Paistu rahvamajas. Varasemalt on "Päriffect" üles astunud Pärismusmuusika aidas ja Viljandi pärimusmuusika festivali rohelisel laval. Noortebänd on Paistu rahvamajas, bändilaagris kohtunud alates tänavu aasta kevadest. Ootame kõiki kontserdist osa saama, kus noored räägivad lugusid kuidas nad ägeda etnopundina koos käima hakkasid, kust nad tegelikult pärit on ja miks nad Paistu rahvamajas kokku saavad.

Valma külamajas toimub esmaspäeval, 14. oktoobril naisteklubi, kus peetakse meele eakaid ja Täna silma raamatukogu suurt sünnipäeva. Täna silma raamatulaenuvuse punkt asub Valma külamajas. Rahvamajade nädalal tähistatakse ka Hõimupäeva, muus osas on külamajas tavapärane kultuuriprogramm, mis on leitav Valma külamaja kodulehelt.

Mustla rahvamajas on tavapärase ringitegevused. Rahvamajade nädala raames toimub kolmapäeval, 16. oktoobril Karl Petti Trio kontsert.

Käib "Wikmani poisid" proov. Esietenduseni olid jäänud mõned kuud.
Foto: Kevin Kohjus

Teater TEMUFI avas Viljandis oma teatrimestaja

5. oktoobril avas seni peamiselt suviti tegutsenud teater TEMUFI Viljandis, Tartu tänaval, majas nr 9 oma teatrimestaja ja hakkab toimima repertuaariteatrina.

Avalavastusena jõudis esmakordselt Eesti teatrilavale Jaan Krossi romaani ainetel kirjutatud nostalgiline draama "Wikmani poisid", mille lavastaja on teatri loovjuht Peep Maasik.

TEMUFI sügishooaeg toob lavale kolm uuslavastust, mis kõik uurivad inimese sisemaailma keerukust ja elu erinevaid etappe. Jaan Krossi "Wikmani poisid" kajastab nooruse intensiivsust ja mälestuste püsivast mõju, pakkudes vaatajale sügavat mõtisklust aja ja mälu olemuse üle. See on rännak, mis toob esile küsimuse, kuidas suhtume oma minevikku ja kas suudame leida rahu oma valikutega. Lavastuse loominguks meeskonda kuuluvad teiste seas kõik TEMUFI pikaajsed liikmed: Peep Maasik, Silver Kaljula, Martin Aulis ja Kaisa-Kadi Pilt. Laval on Raiivo E. Tamm, Lauri Kink, Ott Kartau, Silver Kaljula, Peep Maasik ja Elis Järvsoo.

1. novembril esietendub Eno Raua jutustusel põhinev lavastus "Tuli pimendatud linnas". Loo keskmes on kaks noort inimest, kes püüavad ümbritsevale kurjusele vaatamata säilitada endas inimlikkuse ja

vastutustunde. Kuigi sõda on miski, mis võiks jääda ajaloolaste pärusmaaks, puutume sellega siiski kokku ka tänapäevases maailmas. Tegemist on noortele suunatud lavastusega, kus noorte sisemised konfliktid ja keerulised valikud kujundavad nende teekonda. See on lugu, mis kutsub mõtlema südametunnistuse ja väärtuste üle, jäädes truuks sellele, mis on õige, isegi kõige keerulisemates olukordades. Lavastaja on Kati Kivitar ning laval Karl Robert Saaremäe, Kristjan Lüüs ja Maarja Tammevägi.

Alena Munková tuntud multifilmi ainetel põhinev sõnadede lastelavastus "Must ja valge koer" pakub aga soojendavat lugu sõprusest ja uute tutvuste võlust, näidates, kuidas ootamatud kohtumised võivad muuta meie igapäevaelu eriliseks. See lavastus tuletab meelde, et avatus ja vastastikkune mõistmine võivad viia sügavate ja rikastavate sõprussuheteni.

Lisaks jätkuvad poliitkomöödia "Pidu riigikogus" etendused.

Sügishooajal antakse etendusi peamiselt kodusaalis. Nendele lisanduvad üksikud väljasõidud teistesse Eesti linnadesse.

Teater TEMUFI

Võhma Linna Teater RASSIJAD

PUIATU RAHVAMAJAS

19. oktoobril

kell 17

pilet 10€

John Patrick

VILETS AASTA
TOMATITE
KASVATAMISEKS
komöödia

Lavastaja: Olev Rass

Osades: Siret Koitmäe, Olev Rass, Ingrid Suur, Tarmo Suur, Luule Tiirmaa, Elke Wüthrich, Peter Wüthrich

Saarepeedi rahvamajas peeti Eesti rahvuste päeva

Eesti rahvusvähemuste päev ehk Eesti rahvuste päev on 24. septembril tähistatav tähtpäev, millega meenutatakse Eesti Rahvuste Foorumi esimest kogunemist 1988. aastal. Tähtpäev sai alguse 2005. aastal, mil tollane rahvastikuminister Paul-Eerik Rummo kuulutas 24. septembri Eesti rahvusvähemuste päevaks.

Saarepeedil tähistati 24. septembril rahvuste päeva koos külalistega, kes saabusid Tallinnast, Tartust ning Viljandimaalt. Kes siis sel päeval üles astusid?

Jelena Sulamanidze – kunstnik ja muusik avas rahvamajas oma isiknäituse ja tegi joonistamise töötoa.

Elen Arutjunjan – õpetas armeenia toidu tegemist, seda koos armeenia toite tutvustava

slaidiprogrammi esitlusega.

Džanna Žahbazjan – õpetas armeenia rahvatantse koos Mašots Armeenia pühapäevakooli noortega.

Natalia Kulishenko esituses saime näha ukraina ja roma tantse.

Kertu Kaarna ja tantsurühm Udusõlg õpetasid armeenlastele eesti folkloorseid tantse.

Eesti rahvamuusikat mängis Saarepeedi kapell.

Pärast töötubasid toimus ühine kontsert suures saalis. Oli väga meeleoluks ja multikultuurne õhtu, kõigile väga meeldis!

Korraldasid Saarepeedi rahvamaja ja rahvakultuurikeskus.

Ille Mirka
sünnimuse korraldaja

Esinejad kõik ühe pildi peal.

Foto: Romet Koser

Heakorrakonkurss "Kaunis kodu" tõi esile kauniduse, mis peitub meie valla koduaedades

Liia Sirel,
heakorrakonkursi
"Kaunis kodu"
komisjoni
esimees

Viljandi valla inimesed on tõestanud, et ilu ja harmoonia peitub oma kodu eest hoolt kandvate inimeste südames ja kätes. Tänavusele heakorrakonkursile "Kaunis kodu" esitati 12 väärikat kandidaati, keda märkas just vallarahvas ise. See on ehe tunnus näile, kes oma kodude ja aedade kaunistamisse lugematuid tunde ja armastust on panustanud.

Augustikuu alguses külastas hindamiskomisjon kümmet kodu, mille koduvärvad avanesid südamest tulnud soojusega. Iga hoov ja aed jutustas oma loo – lood, kus puud ja lilled, kivid ja veesilmad, isegi kõige pisemad detailid on saanud eriliseks osaks omanike elust ja armastusest. Olgu selleks siis koduaeda paigutatud puidust kiik või käsitsi istutatud roosipõõsas. Sooja tunde tekitas uue ja vana sidumine hubaseks kodupaigaks, kus oli mõeldud ka lastele ning loomadele.

Heakorrakonkurss on ideaalne võimalus tunnustada inimesi, kes oma kodude kaunistamisse palju aega ja hoolt on panustanud. Viljandi valla "Kaunis kodu" konkurss on esimeseks sammuks, et need kodud võiksid saada pärjatud ka maakondliku või lausa üleriigilise kauni kodu tiitliga. Viljandi vallavalitsus kinnitas oma istungil septembris heakorrakonkursi "Kaunis kodu" tulemused.

Selle aasta kaunite kodude viie laureaadi koduile on teie ees. Vaadates neid imelisi koduaedu, tekib tunne justkui oleks astunud muinasjuttu – kohta, kus armastus ja hool on muutunud tõeliseks iluks.

Täname kõiki, kes ilu ja armastusega koduvalda kaunistavad ning selle veetluse märkajaid.

Viljandi valla konkursi Kaunis kodu 2024 laureaadid:

- **Eve Luhaääre** kodu Marjamäe külas
- **Anu Välis ja Eerik Kuuse** kodu Kolga-Jaani alevikus
- **Tatjana ja Kuldar Jürge** kodu Jämejala külas
- **Gustav Siniväli** kodu Kookla külas
- **Oksa tee 28 korteriühistu** Mustivere külas

Eve Luhaääre kodu Marjamäe külas.

Fotod: Liia Sirel

Oksa tee 28 korteriühistu Mustivere külas.

Anu Välis ja Eerik Kuuse kodu Kolga-Jaani alevikus.

Gustav Siniväli kodu Kookla külas.

Tatjana ja Kuldar Jürge kodu Jämejala külas.

TASUB TEADA

Ära lange pettuse ohvriks: praktilised nõuanded veebikelmuste vältimiseks

Elerin Tetsmann
Viljandimaa
veebipolitseinik

Veebikelmused muutuvad järjest keerukamaks, kus kurjategijad kasutavad aina uuenduslikumaid tehnilisi lahendusi inimeste petmiseks. Kasutajale on võetud üha nutikamad, sageli igapäevast veebikäitumist matkivad skeemid, milles ei pruugi ka teadlik veebikasutaja kohe midagi kahtlustada. Seeläbi on võimalik kaotada nii raha, väärtuslikke andmeid kui ka lubada enda arvutisse, nutiseadmesse toimetama kurjategijad.

Statistiliselt on veebikelmustega tekitatud kahjusummad aastast aastasse läinud tõusvas joones. Kui eelmisel aastal kaotasid Eesti inimesed kelmidele 8 miljonit eurot, siis tänava aasta 8 kuu seisuga oli selleks summaks juba ligikaudu 5 miljonit eurot. See tähendab, et iga päev kaotab keegi kõik oma säästud ning lisaks olemasolevale rahale on petturitele saatmiseks võetud ka erinevaid laene. Kuna igapäevaelu liigub järjest rohkem digimaailma, on oluline olla teadlik erinevatest küberohtudest ja olla kursis, millised veebikelmused meil liiguvad ning kuidas end nende eest kaitsta.

Levinuimad veebikelmused:

1. Õngitsuskirjad. Petturid saadavad e-kirju ning SMS-e, mis tuleksid justkui usaldusväärsest allikast – näiteks pangast, politseist või Omnivast. Tekstis olevad lingid viivad aga võltsitud veebilehtedele, kus palutakse sisestada erinevat infot. Kurjategijad üritavad seeläbi välja petta pangakontode andmeid, paroole või isikuandmeid. Skeemid on muutumas järjest täpsemaks ja isikupärasemaks. Kasutatakse autentseid logosid ja näiliselt korrektseid aadresse. Samuti võivad liba veebilehed olla originaaliga äravahetamiseni sarnased.

2. Petukõned. Petturid võtavad inimestega otse telefoni teel ühendust, teeseldes, et nad esindavad näiteks panka, politseid või tehnilise toe teenust ja üritavad saada kätte isiklikke andmeid ning PIN-kode. Enamasti räägib kõneleja vene keeles.

3. Investeerimiskelmused. Krüptovara populaarsuse tõusuga on ka petturid leidnud uusi viise, kuidas inimesi eksitada. Levinud on skeemid, kus pakutakse investeerimisvõimalusi, lubades kiiret kasumit, kuid tegelikult jääb kannatanu enda rahast ilma.

4. Võltsitud veebilehed ning ahvatlevad müügikuulutused. Tegemist on enamasti liba e-

poodide või eraisikute müügikuulutustega, kus pakutakse ülisoodsate hindadega kaupa, mida tegelikkuses ei eksisteeri. Suhtlus toimub seni kuni ostja on teinud ülekande, misjärel müüja kaob ega vasta kirjadele.

5. Armukelmused. Suhtlus põhineb romantilisel või seksuaalsel illusioonil, et petta ohvrit raha või isikuandmeid. Skeemis tutvustab kelm end sageli vale nime ja identiteedi all, kasutades sotsiaalmeedia keskkondi, tutvumissaite või suheldakse e-kirja teel. Sageli kasutatakse ohvri poolt saadetud intiimset sisu raha väljapressimiseks.

6. Soodsad laenupakkumised, pärandused ja lotovõidud. Laenu saamiseks tuleb maksta erinevaid tasusid ning maksed teha teises riigis asuval pangakontole. Inimese raha läheb tegelikult kelmi kontole ning mingit laenu ta ei saa. Võitude puhul on enamasti tegemist Facebooki tehtud libalehega, millel on vähe jälgi. Lehel lubatakse hinnalise eseme võitu ning suunatakse enda andmeid sisestama. Pärast seda teevad kelmid ohvri pangakontolt soovimatuid tehinguid.

7. Kullerpettused. Müügi- või ostukuulutuse peale võtab ühendust huviline ning pakub eseme kohale toimetamiseks kullerteenust ning suunab ohvri libalehele enda andmeid sisestama. Seeläbi võib ohver kaotada pangakontolt raha või kasutab kelm saadud isikuandmeid uute pettuste toimepanemiseks.

8. Rendipettused. Pakutakse üürile väljamõeldud kortereid või muud kinnisvara, nõudes üürnikelt ettemaksu enne lepingu allkirjastamist. Suhtlus toimub seni kuni huviline on teinud ülekande, misjärel rentnik kaob ega vasta kirjadele.

Veebikelmuste eest kaitsmiseks on mitmeid tõhusaid meetmeid, mida igaüks saab rakendada:

- Ole skeptiline kõikide kahtlaste sõnumite, kirjade ja kõnede

suhtes!

- Hoiu PIN-koodid ainult enda teada! Neid ei tohi jagada ei panga, Google, politsei ega ka lähedastega!

- Kontrolli usaldusväärsust! Tee veebilehtede, aga ka allalaetavate rakenduste osas korralik taustauuring ning loe arvutusi.

- Tee tehingud eraisikutega käest-kätte!

- Kasuta viirusetõrjet!
- Uuenda õigeaegselt nutiseadmete ja rakenduste tarkvara.

- Vaata regulaarselt üle oma pangakonto väljavõtted, tuvastamaks kahtlaseid tehinguid.

- Kasuta unikaalset ja rasketi ära arvatavat parooli. Vaheta paroole vähemalt kaks korda aastas!

- Ära kliki tundmatutel linkidel!

- Kasuta veebikontode kaitsmiseks kaheastmelist autentimist: <https://blog.ria.ee/kaheastmeline-autentimine-gmail/>!

- Kasuta nutitelefonis DNS rakendust, mis kaitseb seadet õngitsuste ja pahavara eest: <https://www.ria.ee/kuberturvalisus/kuberintsidentide-kasitlemine-cert-ee>.

- Ära tee rutakaid otsuseid! Kui milleski kahtled, pöördu otse teenusepakkuja poole või küsi nõu ja infot veebipolitseinikult!

Kui oled siiski sattunud kelmuse ohvriks, teavita sellest esimesel võimalusel oma kodupanka ja politseid. Pangaülekanne ja krediitkaardi tehingute puhul on kiire teavitamise puhul lootust, et tehingut ei jõuta lõpuni viia ja pank peatab tehingu/väljamakse. Avalduse politseile saab esitada aadressil: <https://www.politsei.ee/et/avaldus-politseile>.

Facebookis:
<https://www.facebook.com/veebipolitseinik.elerin>

Instagramis:
https://www.instagram.com/veebipolitseinik_elerin

E-mail:
elerin.tetsmann@politsei.ee

Evakuatsiooniõppusest Lõuna Sild 2024

Päästeamet ja Kaitseliit korraldasid 4.-6. oktoobrini Lõuna-Eestis ulatusliku evakuatsiooni õppuse Lõuna Sild, kuhu sooviti esialgselt kaasata 1000 kohalikku inimest. Lõuna Sild oli Eesti ajaloo suurim evakuatsiooniõppus.

Õppuse põhistsenaariumiks oli Lõuna-Eesti ida ja kagu piirkonna (Põlvamaa, Võrumaa, Valgamaa, Tartumaa) ulatuslik evakuatsioon Viljandimaale.

Õppuse õnnestumiseks oli väga oluline vabatahtlike osalemine evakueeritavatena, sest ulatusliku evakuatsiooni läbiviimine on suur väljakutse kõigile ning nõuab ka inimestelt teadlikkust ja valmisolekut ohu korral ajutiselt ümber paikneda.

Viljandi valla kriisikomisjon ja evakueerimiskohtade vallapoolsed kontaktisikud koostöös riiklike struktuuriüksusega andsid oma parima õppuse õnnestumiseks.

Viljandi abivallavanema Irma Väre sõnul majutasid Tarvastu ja Kolga-Jaani evakueerimiskohad kokku 132 inimest, kes registreeriti ning kellele pakuti erinevaid kriisiteemalisi õppusi. "Meil majutatavatest oli vanim ilmselt 80+ kodanik ning noorim õppusest osavõtja

Evakuatsioonipunkte külastades pandi ka kriisikomisjoni liikmetele käepaelad. Foto: Irma Väre

alla aastane laps koos emaga", ütles Väre.

Ka kriisikomisjoni liikmed külastasid evakuatsioonipunkte ja veendusid ise, mil moel seal toimetati. Kõik sisenejad said ka käepaela, et oleks hiljem võimalik kokkuvõtteid teha.

Irma Väre: "Tahan seekordse kriisikomisjoni esimehena tänada kohapeal tegutsenud Sandra Rubenit ja Piret Parmu, kes tagasid inimestele majutuskohtades kõik vajaliku. Samuti tänan kriisikomisjoni liikmeid, aga eriline tänu kuulub püsi-osaletajatele Liia Sirelile, Viktor Tjuškale ja Eiko Tammistile! Teeme toiminust kokkuvõtte ning loodame, et päriselus õppusel omandatud kogemusi ja oskusi kunagi vaja ei lähe. Rahu Eestile ja igaühele!"

Toimetus

SAAME TUTTAVAKS

Marta Anderson
Kultuurispetsialist

Telefon: 5787 0315

E-post: marta.anderson@viljandivald.ee

• Mida kultuurispetsialist teeb?

Kultuurispetsialist tegeleb valla kultuuri-, noorsootöö- ning sporditegevuste koordineerimisega ning nimetatud valdkondade informatsiooni vahendamisega.

• Millega oled varem tegelenud?

Olen õppinud filmi produktsiooni nii Suurbritannia kui Soome kõrghoolides. Lisaks olen filmieriala tööhutusspetsialist.

• Kuidas veedad vaba aega?

Vabal ajal tegelen erinevate sporditegevustega. Meeldib käia matkamas ning kinos uusi filme vaatamas.

Terje Truu
Hankespetsialist

Telefon: 5383 6001

E-post: terje.truu@viljandivald.ee

• Mida hankespetsialist teeb?

Hankespetsialist tegeleb hangete planeerimisega, ettevalmistamisega ja hankedokumentide koostamisega ning viib läbi hankemenetlusi. Oluline on jälgida, et hankeplaani saad ettenähtud ajal täidetud. Lisaks on vaja suhelda pakkujatega, panna hangete info üles valla kodulehele ja riigihangete registrisse ning vahetada asutusesiselt hangetega seotud teavet.

• Millega oled varem tegelenud?

Enne Viljandi vallavalitsusse tööle tulemist töötasin pikalt erasektoris mööblitööstuses. Tegelesin igapäevaselt klientidega ja koostas nende soovide põhjal 3d pilte, jooniseid ja hinnapakumisi ning sõlmisin lepinguid. Seega olin enne pakkuja poolel ning nüüd hankija poolel.

• Kuidas veedad vaba aega?

Vabal aja ma loen, spordin ja viibin palju looduses.

Noortevolikogu arengulaager häälestas noored uutele eesmärkidele

27.–28. septembril toimus juba kolmas Viljandi valla noortevolikogu arengulaager, mis seekord viis noored seiklema Pärnu maakonda. Arengulaagri eesmärk oli ühendada noori, töötada välja uusi tulevikuplaane ja vaadata oma noortevolikogu toimimisele hoopis teise pilguga. Laager pakkus põnevaid kogemusi ja väärtuslikke kohtumisi, mille tulemusel kasvas noortevolikogu veelgi ühtsemaks.

Kohtumised Pärnu kandis

Laager algas 27. septembri hommikul, kui asuti teele Pärnu poole, et kohtuda Tori valla noortevolikoguga. Kohtumine pakkus suurepärase võimaluse tutvustada üksteisele noortevolikogude tööd ning vahetada kasulikke kogemusi ja ideid. Aruteluringides käsitleti olulisi teemasid vallavolikogu töös kaasa rääkimisest ja sündmuste korraldamisest, mis andis uusi vaatenurki ning inspiratsiooni edaspidiseks.

Päev jätkus Pärnu Huubi külastusega, mis on noortekeskus ja suunatud eelkõige 16–30-aastastele noortele. Huubi tegevustega tutvudes saadi aimu, kuidas noored saavad aktiivselt panustada oma kogukonna arengusse ning milliseid võimalusi ja tuge pakutakse vanemale noorterühmale.

Laager jätkus Saarepeedi rahvamajas

Peale Pärnus veedetud päeva suunduti tagasi Saarepeedi rahvamajja, kus reede õhtul veedeti ühiselt aega lauamänge mängides ja noortevolikogu tegemisi arutades. See oli hea võimalus, et suhelda vabas õhkkonnas, süvendada sõprusuhteid ja mõtteid vahetada.

Laupäeva hommikul algas noorte jaoks intensiivne õppepäev. Changemakers'i sündmuskorralduse koolitusel jagas Merili Ginter oma kogemusi Impact Day näidetel, aidates noortel sündmuste korraldamist uue pilguga näha. Koolitus innustas noori vaatama sündmuste planeerimisel kaugemale tavapärastest lahendustest ja keskenduma loovale ning sihipärasele lähenemisele. Päeva teine pool oli pühendatud Harald Lepisku koolitusele, mis jätkas esimese koolituse mõtteid ning keskendus suhtlemisele tulevase publikuga. Koolitus pakkus väärtuslikke teadmisi sellest, kuidas õige sõnumi abil noorteni jõuda ja luua sündmusi, mis tõepoolest sihtrühmani jõuavad.

Tulevikuplaanidest

Arengulaagri käigus pandi paika ka mitmed tulevikuplaanid, sealhulgas koolide õpilasesinduste kohtumine, projektikirjutamise laager ja aktiivsete noorte tänuüritus. Need sündmused on noortevolikogule olulised kohtumispäigad, mis aitavad tuua lähemale koolidega ja toetada noorte aktiivset osalemist valla ühiskondlikus elus.

III Viljandi valla noortevolikogu arengulaager täitis oma eesmärgi – noored said uusi teadmisi, kogemusi ja motivatsiooni, et teha suuri samme oma kogukonna hüvanguks. Noortevolikogu arengulaager "Rutiinist välja" on kaasrahastatud Eesti Noorteühenduste Liidu ning Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt Noorte osaluse fondi toel.

Inganora Makko ja Merilin Mutli

Viljandi valla noortevolikogu liikmed

Tehnoloogiaõpetuse tunnid toimuvad kvalifitseeritud õpetajate juhendamisel Viljandi Kutseõppekeskuse õppeklassides, kus on piirkonna parimad tehnoloogilised võimalused. Foto: Liia Sirel

Kalmetu, Holstre ja Saarepeedi koolide õpilased alustasid praktiliste tehnoloogiaõppe tundidega Viljandi Kutseõppekeskuses

24. septembril alustasid Viljandi valla koolinoored tehnoloogiaõppe tundidega Viljandi Kutseõppekeskuses (VIKK). Esimesse tundi olid kogunenud Kalmetu kooli neljanda, viienda ja kuueenda klassi õpilased. Esmane kohtumine oli informatiivne ja sissejuhatav, tutvuti majaga ning kohtuti uute õpetajatega, kuid juba järgmisel nädalal alustati praktilist tööd.

Tehnoloogiaõpetuse tunnid toimuvad kvalifitseeritud õpetajate juhendamisel Viljandi Kutseõppekeskuse õppeklassides, kus on piirkonna parimad tehnoloogilised võimalused. "Lai valik õppevaldkondi võimaldab pakkuda mitmekülgset õpet eri oskustasemetel – alates lihtsatest majapidamistööst, mida peaks oskama iga põhiharidusega noor, kuni puidu- ja metallitöötluse ning toidutehnoloogiani välja," lausub tehnoloogiaõpetuse koordinaator Leho Lainoja.

Kalmetu kooli õppejuht Grete Sirge ütles: "Õpilaste ja lapsevanemate poolt on projekt hästi vastu võetud. Õpilased hakkavad käima VIKKis tehnoloogiaõpetust saamas korra nädalas – neljas, viies ja kuues klass käivad esimesel trimestril kuni novembri lõpuni, siis tulevad õppima seitsmenda, kaheksanda ja üheksanda klassi noored, neil saab õppetöö läbi veebruari lõpuga. Meie koolis on veel see erisus, et käsitöö ja kodunduse tunnid jäävad koolimajja."

Õppetöö hindamine toimub arvestatud ja mitteamvestatud meetodil, koos kommentaari-dega. See on koolidele uus hindamismeetod ja annab rohkem informatsiooni nii lastele kui lapsevanematele.

Õppetöösse on kavandatud reaalsete toodete valmistamine, projektöpe ja ettevõtete külastused. Töömaailmaga kokkupuude aitab õpilastel mõista, kuidas tehnoloogiaalaseid teadmisi ja oskusi praktilises elus ja töömaailmas rakendatakse.

Juba järgmisel päeval, 25. septembril, tulid tehnoloogiaõpet Viljandi Kutseõppekeskusesse saada Saarepeedi ja Holstre koolide noored.

Koostööprojekt on sõlmitud Viljandi valla Holstre, Kalmetu ja Saarepeedi koolidega ning pakub 4.–9. klassi õpilastele kaas-aegset tehnoloogiaõpetust.

Liia Sirel avalike suhete spetsialist

Ühispildil on Tori valla ja Viljandi valla noortevolikogude liikmed koos. Foto erakogust

Sügiskampaania Sügis sütitab kutsub kõiki osalema!

Tee sel sügisel endale kingitus – leia rõõmu liikumisest ja süüta sügisenergia!

Holstre-Polli spordikeskus kutsub 14. oktoobrist kuni 14. novembrini kõiki vallaelanikke

– ole sa noor või vanem, osalema sammude kogumise kampaanias. Sügiskampaanial on seekord eriline eesmärk – kogu kõndides vähemalt sama palju samme, kui on valla raamatukogudes raamatuid!

Kõnni kuu jooksul vähemalt 139 320 sammu ning osaled tervist ja vaimu turgutavate auhindade loosimises! Auhinnad paneb välja Holstre-Polli Spordikeskus. Liigume oma südame heaks ja kingime koduvallale tervemad ja rõõmsamad vallaelanikud!

Juhend kampaanias osalemiseks on leitav siit: <https://tinyurl.com/4mcvx5dh>

Mati Adamson
Holstre-Polli Spordikeskuse spordijuht

Seikluste laegas Paistu lasteaias

Pille Jürimäe
Paistu Kooli
lasteaiajuhataja

Viljandimaalt on sel õppeaastal kolmel rühmal võimalus osaleda Seikluste laeka programmis.

Mis on Seikluste laegas?

Seikluste laegas on teaduspõhine 3–7-aastaste laste tervislike toitumis- ja liikumisharjumuste kujundamisele suunatud lapsevanemaid kaasav sekkumine lasteaias. Sekkumises keskendutakse neljale põhiteemale: tervislik söömine, istumisaja vähendamine, vee joomine ja korraldus ja piisav liikumine. Paistu Kooli Piilupartide rühm otsustas põneva väljakutse vastu võtta ning saigi üheks väljavalituks.

Kes kuuluvad meeskonda?

Seikluste Laeka meeskond on viieliikmeline. Sinna kuuluvad kolm rühma töötajat, liikumisõpetaja ja juhtkonna esindaja. Kõik sekkumises osalevate rühmade meeskonnad peavad osalema sekkumise meetodika koolitustel ja seminaridel. Igale grupile toimub viis koolituspäeva. Avaseminar toimus juba

See ongi Seikluste Laeka meeskond või täpsemalt naiskond. Fotol vasakult: Ave Visor, Pille Kirss, Kristiine Ilves, Eteri Aas ja Pille Jürimäe. Foto erakogust.

28. augustil Tartus koos Valga, Võru, Tartumaa, Jõgevamaa ning Ida-Virumaa meeskondadega.

Miks see toimub lasteaias?

Nii toitumis- kui ka liikumisharjumused kujunevad välja varases lapseas ja jäävad sageli püsima täiskasvanueas. Lasteaialapsed õpivad peamiselt kogemuste

kaudu, mistõttu on see vanus käitumisharjumuste kujundamisel sobivaim aeg. Lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse eesmärk on toetada lapse kehalist, vaimset, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut, mis kujundab ka lapse liikumisharjumusi ning arusaama tervise hoidmise tähtsusest. Seega on lasteaia tegevus oluline laste arengu toetamisel.

Miks kaasatakse vanemad?

Programmis on väga oluline kaasata ka vanemad, sest uurinud on näidanud, et tulemused on paremad lasteaedades, kus vanemad on võimalikult varakult aktiivselt kaasatud käitumisharjumuste kujundamisse. Seikluste laeka programmi materjalides on ette valmistatud ka lepingud lapse, vanema ja

lasteaia vahel, kus iga pere saab seada oma eesmärgid, millises tempos liigutakse ekraaniaja vähendamise, tervisliku toitumise või liikumise suunas.

Juba pikisilmi ootame järgmist seminari, kus on põhiohk pööratud toitumise ja vee joomise õppematerjalile ning jagatakse põnevaid tegevusi ja nippe, mida lastega läbi viia.

Vanavanemate päev Tarukese moodi

Reedel, 13. oktoobril, tähistas Ramsi Lasteaed "Taruke" vanavanemate päeva. Lapsed koos (vana)vanematega olid oodatud Ramsi Vaba Aja Keskusesse seda vahvat päeva tähistama. "Vanavanemaga teatrisse" – see tore traditsioon sai alguse juba 2019. aastal, kuid koroonatõttu jäi mitu aastat vahele ja ettevõtmine taas elustati eelmisel õppeaastal.

Sel korral naerutasid vaatajaid klounid Piip ja Tuut püsti-jalakomöödias "Loomad". Nalja ja naeru jagus nii suurtele kui väikestele. Mesimummi rühma laste sõnul meeldis neile kõige rohkem see osa, kus Tuut kõndis nagu kana. Samuti meeldis neile, kui Piip väikese kitarriga mängis ja karu laulu laulis. Ühe

väikese vaataja arvates oli kõige toredam see, et ta sai klounidelt

raamatusse teise autogrammi juurde.

Väga populaarne oli lasteaia töötajate poolt korraldatud

Lapsed koos (vana)vanematega olid oodatud Ramsi Vaba Aja Keskusesse seda päeva tähistama. Foto Maret Tamme

teatrikohvik, kus pakuti maiustamiseks 100 muffinit, suurtele kohvi ja muidugi ohtralt jäätisekokteili. Teenitud tulu läheb lasteaialaste suure unistuse, madalseiklusraja fondi, mille I etapi ehitamisega tehakse algust veel sellel aastal.

Piletimüüjate sõnul oli etendust vaatamas 170 inimest. Vanavanemate päeva õnnestumisse panustasid kõik lasteaia lapsed ja töötajad: rühmades meisterdati lastega kutseid ja plakateid; suured küpsetasid ja kaunistasid muffineid, valmistasid ette piletid, kohviku ja teatrisaali.

Järgmisel aastal kohtume taas!

Riina Viileberg
Ramsi lasteaed "Taruke"
õppejuht

Rüblikud võtsid osa üleeuroopalisest liikumiskampaaniast!

Viiratsi lasteaed Rüblük võttis liikumisõpetaja Kairi Petersi eestvedamisel esmakordselt osa spordinädala liikumiskampaaniast, mis toimub igal aastal üle Euroopa.

Spordinädala eesmärk on tõmmata suuremat tähelepanu laste kehalisele aktiivsusele ja tervislikele eluviisidele. Spordinädala avasime ühise hommikuvõimlemisega, kus terve lasteaia pere aktiivselt kaasa löi.

Nädala vältel said lapsed mängida koos vanematega kodust spordibingot ja jagada rühma-kaaslastega oma tegemisi piltidena.

Tutvustasime ka lastele vanu-

ses 5-7 aastat rahvatantsu, kui huvitegevust ja liikumisviisi, seda rahvatantsu näidistunnis Viljandi Huvikooli rahvatantsuõpetaja Maie Tammemäe juhendamisel ja koos põhikooli tantsijatega.

Spordinädala lõpetasime spordibingo loosimisega ning iga osaleja sai diplomi ja SA Liikumisharjastuse kompetentsikeskuse poolt saadetud kaelussalli. Spordinädal pakkus lusti nii suurtele, kui ka väikestele ning soovime, et see oleks Rüblükute uue traditsiooni algus.

Kairi Peters
Viiratsi lasteaed Rüblük
liikumisõpetaja

Spordinädal avati ühise hommikuvõimlemisega.

Foto: Rain Porss

Kuhu panna oma majapidamises tekkivad toidujäätmed?

Liisa Kaasik
keskkonna-
spetsialist

Üksikelamud

Viljandi Vallavalitsus saatis detailplaneeringu koostamise kohustusega alade jäätmevaldajatele teavitused, milles paluti esitada kinnitused kompostimise kohta. Nendel aladel on tõenäoliselt kõige rohkem üksikelamute jäätmevaldajaid, kes sooviks jäätmeid anda üle jäätmevedajale, sest kinnistud on väiksemad ja võib-olla pole sobilikku kohta kompostimiseks. Andmed on vajalikud selleks, et jäätmevedaja teaks arvestada, millistel kinnistutel tuleks alates 1. jaanuarist 2025 alustada biolagunevate toidujäätmete vedu.

Jäätmevaldajatel on igal ajal võimalus lõpetada toidujäätmete üleandmine jäätmevedajale ja hakata kompostima ning vastupidi samuti. Seda muidugi juhul, kui kinnistul on kompostimine võimalik. Võimalus on ka kasutada korraga nii kompostimist kui jäätmete üleandmist. Näiteks talveajal, kui kompostimine on keerukam, võib toidujäätmeid anda üle jäätmevedajale ja suveajal ainult komposteerida.

Me ei oota andmeid hajaasustuse jäätmevaldajatelt. Viljandi vallavalitsus peab hajaasustuse jäätmevaldajaid vaikumisi kompostijateks, sest maapiirkondades üldjuhul siiski kasutatakse valdavalt ainult kompostimist. Kui hajaasustuses käib jäätmeveok kord kvartalis, siis suure tõenäosusega ei hoia keegi

kolm kuud toidujäätmeid segaolmejäätmete konteineris. See aga ei tähenda, et hajaasustuse jäätmevaldajad ei saaks kasutada võimalust jäätmeid vedajale üle anda.

Korterelamud, äri-, tootmis-, teenindus- ja ühiskondlike hoonetega hoonestatud kinnistud

Viljandi valla jäätmehoolduseeskirjast tulenevalt on detailplaneeringu koostamise kohustusega aladel asuvatel kortermajadel ning äri-, tootmis-, teenindus- ja ühiskondlike hoonetega hoonestatud kinnistutel, kes ei komposti jäätmeid nende tekkekohal, kohustus anda biolagunevate toidujäätmed üle jäätmevedajale.

Nimetatud jäätmevaldajad liidetakse kõik alates 1. jaanuarist 2025 toidujäätmete veosse. Need jäätmevaldajad, kellel on olemas kompostimise võimalus ja otsustavad kompostima hakata (nt väiksemad kortermajad, kus on aed ja võimalus kompostmulda hiljem ka aias kasutada), saavad loobuda jäätmete üleandmisest jäätmevedajale.

Kuidas kompostida?

Toidujäätmeid võib kompostida kinnise kompostriiga. Hajaasustusalal võib kompostida ka lahtiselt aunas, kuna siis tõenäoliselt ei teki häiringuid naabritele.

Kui jäätmevaldaja ei komposteer oma köögi- ja sööklajajäätmeid, tuleb need üle anda jäätmevedajale. Foto: Liia Sirel

Uuendatud Viljandi valla jäätmehoolduseeskirjast tulenevalt peavad kõik jäätmevaldajad köögi- ja sööklajajäätmeid ehk toidujäätmeid liigiti koguma. Liigiti kogutud toidujäätmed tuleb anda üle jäätmevedajale või komposteerida oma kinnistul. Alates 1. jaanuarist 2025 peavad kõik jäätmevaldajad, kes ei komposteer toidujäätmeid, andma köögi- ja sööklajajäätmed kogumismahutiga üle korraldatud jäätmeveo raames jäätmevedajale.

Jäätmete üleandmise kohustus sõltub ka sellest, kas kinnistu asub detailplaneeringu koostamise kohustusega alal või hajaasustusalal.

NB! Detailplaneeringu koostamise kohustusega alad on nn tiheasustusalad, aga on ka väiksemad kompaktsed hoonestusega külad. See nõue puudutab peamiselt kortermajasid, äri-, tootmis-, teenindus- ja ühiskondlike hoonetega hoonestatud kinnistuid.

Jäätmete konteineriga üleandmine

Kui jäätmevaldaja ei komposteer oma köögi- ja sööklajajäätmeid, tuleb need üle anda jäätmevedajale. Jäätmete üleandmine toimub graafiku alusel iga kahe nädala tagant või talveajal üks kord kuus. Veo sagedus tuleb valida selliselt, et oleks välistatud konteineri ületäitumine ja lõhna levik.

Jäätmevedajale üleandmisel tuleb kasutada tavalist jäätmekonteinerit. Jäätmed võib panna konteinerisse lahtiselt, pakitult paberist kottidesse või biolagunevatesse kottidesse. Konteineri võib rentida jäätmevedajalt või osta ise. Sobilikud on 80 liitrine, 140 liitrine või 240 liitrine konteiner.

Komposteri võib ehitada ise või osta poest. Pealt ja külgedelt peab komposter olema kinnine. Ise ehitades on soovitatav vooderdada komposter metallvõrguga, et hoida närlisid eemal.

Komposti ei tohi panna jäätmeid, mis muudavad kompostmulla kasutuskõlbmatuks (nt kemikaalid, puhastusvahendid vmt). Kompostrid peavad paiknema naaberkinnistust vähemalt 2 meetri kaugusel ja tohi asuda puurkaevu või salvkaevu sanitaarkaitsealal ja hooldusalal. Kompostida tuleb ohutult nii keskkonnale kui inimesele. Haisev ja roiskuv kompost on märk valest kompostimisest. Komposti tuleb siis sellisel juhul ohutada (näiteks segada, lisada kihiti erinevaid materjale, nt puuoksi, lehti), et toimuksid aeroobsed lagunemisprotsessid.

VILJANDI VALLAVALITSUS TEATAB

Jämejala tee 34 / Kase tee 2 detailplaneeringu kehtestamine

Arhitekt Olav Remmelkoor (Projekti-koda OÜ) koostas Jämejala külas Jämejala tee 34 / Kase tee 2 katastriüksusel algatatud detailplaneeringu.

Detailplaneeringu eesmärk on määrata sotsiaalhoolekandeametuse krundi ehitusõigus uue peahoone ehitamiseks. Detailplaneeringuala suurus on 3,2 ha. Detailplaneering ei ole üldplaneeringut muutev ega näe ette olulise keskkonnamõju teket. Planeeringuala katastriüksuse maa sihtotstarve on ühiskondlike ehitiste maa 100%. Planeeringualal kehtib Pärsti Vallavolikogu 19.04.2006 määrusega nr 13 "Üldplaneeringu kehtestamine" kehtestatud Pärsti valla üldplaneering, mille kaardi järgi on planeeringuala juhtotstarbeks AA ehk üldkasutatava hoone maa.

Kõnealuse detailplaneeringuga nähaakse ette Sihtasutuse Perekode uue keskusehoone planeerimine ja ehitamine ning uue keskusehoone toimimiseks vajalike ehitiste, sealhulgas tehnovõrkude ja -rajatiste ning parkimisalade võimalike asukohtade määramine. Detailplaneeringu eesmärgid ja lahendus on täpsemalt toodud detailplaneeringu seletuskirjas, joonistel ja lisades.

Viljandi Vallavalitsuse 23.07.2024 korraldusega nr 266 "Jämejala tee 34 // Kase tee 2 detailplaneeringu vastuvõtmine" võeti vastu Jämejala külas Jämejala tee 34 // Kase tee 2

detailplaneering. Detailplaneeringu avalik väljapanek toimus 13.08.2024 kuni 27.08.2024. Avaliku väljapaneku jooksul detailplaneeringu kohta arvamusi ega vastuväiteid ei esitatud.

Samal krundil on varem kehtestatud detailplaneering Pärsti Vallavalitsuse 29.10.2007 korraldusega nr 464 "Detailplaneeringu kehtestamine". Planeerimiseseaduse § 140 lg 8 sätestab, et uue detailplaneeringu kehtestamisega muutub sama planeeringuala kohta varem kehtestatud detailplaneering kehtetuks.

Kodutoetus lasterikastele peredele – avaneb 2024. aasta taotlusvoor

Alates 14. oktoobrist avab Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus (endise nimega SA KredEx) lasterikaste perede kodutoetuse taotlusvoor. Taotlusvoor on avatud kuni 11. novembrini 2024.

Toetus on mõeldud peredele, kus kasvab vähemalt kolm kuni 19-aastast (19 kaasa arvatud) last, kes moodustavad ühise leibkonna. Kui leibkonnas on kaks vanemat või vanem ja tema elukaaslane, esitatakse taotlus koos. Leibkonna 2023. aastal saadud maksustatav tulu leibkonna liikme kohta kuus võib olla kuni 450 eurot.

Toetuse summa on kuni 10 000 eurot.

Kolme- ja neljalapseline pere, kellele on eelnevalt kodutoetust eraldatud ühe korra, saab teistkordselt toetust taotleda 5000 eurot.

Viie- ja enamalapseline pere, kellele on eelnevalt kodutoetust eraldatud ühe korra, saab teistkordselt toetust taotleda 10 000 eurot.

Taotlusi saab esitada alates 14. oktoobrist Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse e-teeninduses või e-posti teel aadressil toetused@eis.ee või posti teel aadressil Ettevõtluse ja Innovatsiooni SA, Sepise 7, Tallinn, 11415.

Toetus on mõeldud peredele, kus kasvab vähemalt kolm kuni 19-aastast (19 kaasa arvatud) last, kes moodustavad ühise leibkonna. Foto: erakogust

Toetust saab taotleda:

1. **eluruumi ostmiseks**, kui perel puudub isiklikku omandisse kuuluv eluruum, see ei vasta tänapäevastele elamistingimustele või on ruumiliselt ebapiisav;

2. **ehitamisega seotud tegevusteks**, kui leibkonna omandis olev eluruum ei vasta tänapäevastele elamistingimustele. Ehitamise all mõeldakse taotleja või tema kuni 15-aastase lapse või laste omandis oleva eluruumi renoveerimist (s.h. si-seviimistlus), ümberehitamist, laiendamist, püstitamist, teh-

nosüsteemide või -võrkude rajamist, muutmist või asendamist, tegevuste elluviimiseks vajaliku ehitusprojekti koostamise ning omanikujärelevalvega soetud kulude katmist. Ehitusprojekti koostamise kulu on abikõlblik 20% toetussummast.

Täpsemat info taotlemise kohta ja haldurite kontaktid leiate www.eis.ee/kodutoetus.

Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus

Viljandi vallas pakutakse tasuta vaimse tervise teenuseid

Fredy Lumi,
täisealiste
heaolu
peaspetsialist

Viljandi vallavalitsus pakub koostöös sotsiaalministeeriumiga TASUTA vaimse tervise teenuseid, et toetada kohalike elanike psühhosotsiaalset heaolu ja vaimset tervist. Teenustele registreerimine toimub otse teenusepakkuja kaudu, kelle kontaktid leiate vastava teenuse kirjelduse juurest.

Viljandi valla elanikele on teenused tasuta vastavalt teenusepakkuja kokku lepitud kordade arvule. Need teenused on loodud vastavalt riiklikule vaimse tervise toetuse programmile, pakkudes professionaalset abi erinevate elu väljakutsetega toimetulekuks.

Pakutavad teenused on: Mänguteraapia

Eesmärk: aidab 3-12-aastastel lastel mängu kaudu oma tundeid mõista ja väljendada, pakkudes tuge keerulistes olukordades, nagu kolimine, traumad, pereprobleemid ja väärkohtlemine.

Teenuse osutaja: **Mänguteraapia OÜ**. Teenust osutav isik: **Tiia Randpere**. Asukoht: **Leola 10-5, Viljandi linn**. Sihtgrupp: **lapsed (sh sõjapõgenikud Ukrainast)**. Aeg: **eelregistreerimisega**. Registreerimine: **mangutera.ee**. Kontakt: **tiia@mangutera.ee**, tel. 5645 6979.

Psühholoogi teenus

Eesmärk: pakkuda toetavat tuge, kui:

- negatiivsed mõtted on kestnud pikka aega (liigne muretse-

Lapsepõlves kogetud seksuaalvägivald on trauma kogu eluks, millest ei terveneta iseenesest, vaid selleks on vaja spetsialistide abi. Paljude riikide praktika näitab, et parimaks abiks on tugigrupp + vägivalla teemat valdav terapeut. Augustis pälvis tugigruppide looja ja koordinaator Rita Holm (keskel) riigilt seksuaalvägivalda ennetuse alase tunnustuse.

Foto erakogust

mine, hirm, ärevus, masendus, suitsidaalsed mõtted jm);

- paarisuhe on muutunud problemaatiliseks (pidevad tülid, teineteise mittemõistmine jm);

- mured laste kasvatamisega (väikelastega, teismelistega jm);
- abielukriis;
- sõltuvusprobleemid.

Osutab Viljandi valla **psühholoog Riina Pürg**. Asukoht: **Kauba tn 12, Viljandi linn**. Sihtgrupp: **Viljandi valla elanikud**. Aeg: **eelregistreerimisega**, soovitatavalt **e-posti teel riina.purg@viljandivald.ee** telefon: 526 2783, telefonile ei vasta, kui tegeleb kliendiga.

Hingehoiuteenus

Eesmärk: psühhosotsiaalse abi pakkumine Viljandi valla elanikele, sealhulgas Ukrainast saabunud sõjapõgenikele. Teenus on kohandatud individuaalseks ja grupitöödeks.

Teenuseosutaja: **EELK Paistu Maarja kogudus** (registrikood 80208855). Teenust osutav isik: **Allan Kährik**. Asukoht: **Kauba tn 12, Viljandi linn**; vajadusel päevakeskused, küla- ja rahvamajad; kliendi kodu ja telefoninõustamised. Aeg: **eelregistreerimisega**. Kontakt ja registreerimine: **allankahrik@gmail.com**, tel. 5070 293.

Lapsena seksuaalvägivalda kogenud inimeste vaimse tervise toetamine

Eesmärk: Toetada inimesi, kes on lapsena kogenud seksuaalvägivalda, pakkudes neile traumast taastumist toetavat vaimse

tervise abi. Tugigrupid aitavad leida jõudu ja tarkust juhtunuga toime tulemiseks.

Teenuseosutaja: **MTÜ Eesti SV Tugigrupid** (registrikood 80593327). Teenust osutavad isikud: **Rita Holm, Evelin Kala**. Asukoht: **asukoht kokkuleppel teenusekasutajaga**. Aeg: **eelregistreerimisega**. Kontakt ja lisainformatsioon: **tugigrupp555@gmail.com, svtugigrupp.ee**.

Kogemusnõustamine

Eesmärk: Tugevdada klienti nõustaja isiklike kogemuste ja teadmiste abil. Kliendi toetamine vaimse tervise teekonnal ning ennetustöö täiskasvanutele ja õpilastele.

Teenuseosutaja: **OÜ Seljatugi**. Teenust osutav isik: **Rita Kaup-Kaljuve**. Asukoht: **Tallinna tn**

Lisainfo

riikliku vaimse tervise toetuste kohta on saadaval sotsiaalministeeriumi kodulehel: <https://www.sm.ee/tervise-edendamine-ravi-ja-ravimid/vaimne-tervis/psuhholoogi-palgatootus-ja-vaimse-tervise>.

Täiendavate küsimuste korral pöörduge palun täisealiste heaolu peaspetsialisti Fredy Lumi poole.

Tel: +372 5787 4657

E-post: fredy.lumi@viljandivald.ee

19/21, Viljandi linn. Aeg: **eelregistreerimisega**. Kontakt ja registreerimine: **ritateraapia@gmail.com**, tel. 5552 9397.

Kriisi- ja leinotoetus (sh raseduskriis)

Eesmärk: Pakkuda tuge ja suurendada toimetulekuvõimekust emotsionaalselt keerulises olukorras, aidates toime tulla kaotuse, kriisi või traumaatilise kogemusega.

Teenuseosutaja: **OÜ Trinare** (registrikood 16176072). Teenust osutav isik: **Triinu Tints**. Asukoht: **Kauba tn 12, Viljandi linn**. Aeg: **eelregistreerimisega**. Kontakt ja registreerimine: **triinu.tints@gmail.com**, tel. 5890 0579.

Noorte vaimse tervise toetamine

Eesmärk: Noorte toetamine ja jõustamine, nende enesekohaste enesehoiu oskuste, enesetõhususe ja eneseanalüüsi oskuste arendamine. Peamine meetod on individuaalne lahenduskeskne vestlus.

Teenuseosutaja: **Pro Consensio Grupp OÜ** (registrikood 16869421). Teenust osutav isik: **Urmo Reitav**. Asukoht: **Kauba tn 12 või Väike-Turu tn 8, Viljandi linn**. Sihtgrupp: **noored**. Aeg: **eelregistreerimisega**. Kontakt ja registreerimine: **urmo.reitav@gmail.com**, tel. 5532 539.

Veel jõuad osaleda: soolevähi sõeluuringu vastu on Viljandimaal suur huvi

Eestis on juba aastaid korraldatud soeluuringut soolevähi ennetamiseks ja varaseks avastamiseks. Tänavu on uuringu vastu erakordselt suur huvi ning Viljandimaal on seni soolevähi sõeluuringust osa võtnud 44% kutsututest.

Sõeluuring toob välja vähi-eelsed muutused

“Kiidan kõiki tublisid Viljandimaal elanikke, kes on juba soolevähi sõeluuringul osalenud ning soovitatakse ka kõigil teistel kutsututel seda esimesel võimalusel teha. Uuringul osalemine on enamikel juhtudel hea viis saada meelerahu, et tervisega on kõik korras,” sõnas Tervisekassa soeluuringute teenusejuht Maria Suurna.

Soolevähi on aina sagedamini esinev haigus, mida diagnoositakse Eestis igal aastal ligi 1000 inimesel. Tervise Arengu Instituudi vähi sõeluuringute registri

andmed näitavad, et sõeluuringu käigus leitakse pigem üles vähi-eelsed muutused – ligi igal 70. sõeluuringul osalejale avastati vähi-eelsed muutused, mida ravides õnnestub vähki haigestumist vältida. Samas vähk avastatakse vaid ligi igal 540. osalejale. Sõeluuringu väliselt avastatud vähijuhud on aga tihti juba kaugete arenenud, mistõttu rõhutab Tervisekassa regulaarselt sõeluuringul osalemise olulisust.

Õigeaegne avastamine päästab!

Sõeluuringul tasub osaleda ka siis, kui kaebused puuduvad, sest vähi-eelsed muutused või varajases staadiumis vähk endast märku ei anna. Soolevähi sõeluuringule on kutsutud 60–68-aastased mehed ja naised iga kahe aasta tagant. Tervisekassa juhivad soolevähi varajase avastamise olulisusele tähelepanu ka kampaaniaga “Elav

tõestus”, mille keskmesse on toodud vähktõvest paranenud inimesed, kelle lootustandvad ja julgustavad lood kinnitavad, et vähk on ravitav. Soolevähi sõeluuringust kutsub inimesi osa võtma Peeter Kukk, kes sai seitse aastat tagasi sõeluuringu käigus soolevähi diagnoosi. “Julgustan kõiki kindlasti sõeluuringust osa võtma. Minul olid sõeluuringu hetkeks juba sümptomid tekkinud, ent tänu sõeluuringule oli siiski võimalik õigeaegset ja tulemuslikku ravi saada,” sõnas Kukk.

Keda oodatakse tasuta uuringutele?

Tänavu on tasuta uuringule kutsutud ravikindlustatud ja ravikindlustamata naised ja mehed sünniaastaga 1956, 1958, 1960, 1962 ja 1964. Soolevähi sõeluuringul osalemiseks tuleb võtta ühendust oma perearstikeskusega ja registreerida end pereõe

vastuvõtule. Vastuvõtul antakse väljaheiteproovi võtmiseks vajalik peitveretesti komplekt. Proovi saab mugavalt võtta kodus ning seejärel tuleb see saata postiga laborisse. Proovi saatmise postikulu on eelnevalt tasutud. Tervisekassa kinnitab, et juhul kui peaks tekkima vajadus lisauuringuteks või raviks, siis

ka need kulud on kaetud kõigile, sealhulgas ravikindlustuseta inimestele.

Sõeluuringu kohta saab lisainfot küsida oma perearstilt või Tervisekassa klienditoelt kirjutades info@tervisekassa.ee ning helistades 669 6630. Vaata ka: <https://soeluuring.ee/soolevahk/> **Tervisekassa**

LÜHIDALT

Aivar Kõva on taas maailmameister!

Soomes Rovaniemis toimusid 5.-14. septembrini Masters vanuseklassi tõstmise maailmameistrivõistlused. Suurim rõõm on teada anda, et Aivar saavutas vanuseklassis M 60 – 55 kg (48 rebimine+60 tõukamine) 1. koha!

Vastne maailmameister võitis võistluse kokku nii: "Super. Tehtud töö ja trenn ei läinud aia taha!" Aivar treenis oma kodus jousaalis, mis üllataks kindlasti konkurente.

Maailmameister Aivar Kõva.

Foto: erakogust

Kertu Tooming võitis noorte heitjate seeria-võistluse

11. septembril toimus Eesti noorte heitjate seeriavõistluse finaali Kohila staadionil.

Võime olla väga uhked, sest neidude üldarvestuses võidutses meie valla neiu Kertu Tooming 5349 punktiga. Deneli Ojala saavutas 5116 punktiga kolmanda koha. Eduka võistluse tegid ka Ailo Andri Hantson, Mairold Kullamaa ja Hedvig Pärnmäe. Suur tänu Leho Estornile!

Kertu võitis noorte heitjate seeriavõistluse. Foto: Ester Tooming

Elis Türk on kolmekordne meister

7. septembril selgusid Viljandi spordihoones Viljandimaa meistrid lauatennises.

Naiste üksikmängus said Viljandi valla neiu kaela kaks medalit. Elis Türk krooniti maakonna meistriks ja Petra Okas sai kaela pronksmedali. Meeste paarismängus krooniti Viljandimaa meistriteks German Kuznetsov ja Marianne Pedak. Meeste paarismängus krooniti Viljandimaa meistriteks German Kuznetsov ja Ron Oskar Ruben. Pronksmedali sai kaela Viiratsis elav Heiko Kraaner, kes mängis koos Sören Rothbergiga.

maakonna meistriks Elis Türk ja Petra Okas. Elis sai kaela ka veel kolmanda kuldse medalit, kui segapaarismängus alistati koos Kert Vilemsiga German Kuznetsov ja Marianne Pedak. Meeste paarismängus krooniti Viljandimaa meistriteks German Kuznetsov ja Ron Oskar Ruben. Pronksmedali sai kaela Viiratsis elav Heiko Kraaner, kes mängis koos Sören Rothbergiga.

Discgolfis võideti neli kulda

21. septembril toimusid Olustvere discgolfipargis Viljandimaa meistrivõistlused. Viljandi valla discgolfarid tegid väga eduka võistluse ja häid kohti tuli hulgaliselt.

Meistritiitliga pärjati Junior ≤ 18 arvestuses meie valla noor Tomi Sild. MP35+ vanuseklassis tuli valda koguni kaksikvõit. Riho Kald krooniti maakonna meistriks ja Tanel Sinimets sai kaela hõbedase

medali. Pro Open Women arvestuses oli kogu esikolmik Viljandi vallast. Maakonna meistri tiitliga pärjati Teele Toomsalu, hõbeda pälvis Mariina Tellisaar ja pronksise autasu viis koju Sigrid Väli. FP35+ vanuseklassis tõi meistritiitli koju Anari Naal ja hõbedat võitis Evelin Terro. Pro Master 50+ vanusegrupis sai hõbemedali kaela Jaanus Sülla.

Kärstnas peeti 9. Ants Tombi mälestusvõistlused

Septembri kolmandal laupäeval toimus traditsiooniline Kärstna pargivõistlus.

Samadel aladel ehk heidete mitmevõistluses (kuul, ketas, oda) ja pargijooksus on võisteldud juba 48 korda. Kunagi toimus see võistlus Viljandi rajooni õpetajatele ja nende peredele, praegu võivad osaleda kõik huvilised. Ants Tomp oli pikaajaline Kärstna kooli direktor ja kehalise kasvatusõpetaja, selle võistluse looja. Mitte ainult võistlusalad

pole traditsioonilised, vaid ka avamine koos lipu heiskamisega, seljankasupi, kohaliku köögi küpsiste ja kookidega ning kohvilauaga, vahtralehekujuliste eriauhindadega jne. Suurimad punktikorjajad heidete mitmevõistluses olid Stella Seim, Karin Mägi, Kelly Vomm, Artur Saar ja Villu Kangro. Kiireimad jooksjad olid Karin Mägi ja Margus Hanni.

Urve Kass

Spordikülje koostas
Mati Adamson, Holstre-Polli Spordikeskuse spordijuht

Vaprad noored jooksjad Sakala suusaklubis koos treener Jaan Kallakuga.

Foto: Margit Maasing

Saarepeedi Mägede jooks lõpetas Viljandi valla tänavuse seeriajooksu

14. septembril sao teoks 11. Saarepeedi Mägede jooks.

Enne põhijooksu kogunesid rahvamaja ette väikesed jooksusõbrad, kes tegid oma kiiremad ringid tõelise pühendumisega. Väga südantsoojendav on vaadata vanemaid, kes väikeste sportlaste teekonna alguses tähtsat rolli mängivad. Kui lapsed sai kaela oma medalid ja kätte väikese energiasüsti, oli tee vaba suurele jooksule.

Üle saja jooksja startis rajale, mis öise vihma tõttu oli muutunud tõeliseks krossidistantsiks – libedus ja rohked puujuured panid kõik osalejad tõsiselt proovile. Finišeerijad tänasid samal ajal Saarepeedil võistelnud discgolfimängijaid, kes häälekalt kaasa elasid ja kõiki ergutasid. Jooksu võitis kindlalt Morten Siht, kes jättis selja taha Morten Saetha, Raul Viitmaa, Siim Hansmanni, Mart Vingissare ja Indrek Hubeli.

Naiste arvestuses võitis Saarepeedi jooksu Grete-Liisa Toom. Talle järgnesid Sille Puhu, Inga

Kree, Anette Peltser, Helen Janisoo ja Silja Mikk. TU-14 tüdrukute arvestuses võidutses Marta Raudik, kes edestas Meia Niinepuud ja Karmen Karjat. TU16 arvestuses sai esikoha Karoliina Lens. PU14 arvestuses sai kuldmedali kaela Oskar Raudik, kes jättis seljataha Frank ja Hugo Hansmanni. PU16 arvestuses viis samuti esikoha Elvasse Rasmus Raudik. Teise koha sai kohalik noormees Marten Miilen ja kolmanda koha Kaur Kannel. Vanuserühmade parimad olid PU18 Andreas Vahe, M Morten Siht, M40 Morten Saetha, M50 Alar Ridamäe, M60 Alar Ritval, M70+ Juhan Anilane, TU18 Mia Lii Kaigas, N Grete-Liisa Toom, N40 Sille Puhu, N50 Silja Mikk ja N60 Lilian Estorn.

Nelja jooksu kokkuvõttes võitis naistest Inga Kree, teise koha saavutas Helen Janisoo ja kolmanda koha viis koju Anette Peltser. Meeste arvestuses viis kindla võidu koju Morten Siht, teise koha sai Raul Viitmaa ja kolmanda koha Siim Hans-

mann. Nooremate tüdrukute arvestuses võitis sarja Karmen Karja, kes edestas Elisabeth Aabi ja Kaidi Karjat. Vanemate tüdrukute arvestuses võidutses Karoliina Lens. Nooremate poiste arvestuses sai üldvõidu Hugo Hansmann. Talle järgnesid Ralf Vanamets ja Siim Peltser. Vanemate poiste arvestuses viis esikoha koju Kaur Kannel, kes edestas Neiro Pähni. Vanuserühmade parimad olid kokkuvõttes PU18 Andreas Vahe, M Morten Siht, M40 Siim Hansmann, M50 Andi Linn, M60 Alar Ritval, M70+ Elmar Tuuksam, TU18 Mia Lii Kaigas, N Inga Kree, N40 Külli Hunt, N50 Kaire Roosalk ja N60 Lilian Estorn.

Üldvõitjatele naiste ja meeste arvestuses pani kinkekaardid välja Viljandi COOP. Võidu teeninud noored lähevad aga kiiremaid ringe tegema Raassilla kardirajale. Eriline tänu Eesti Punase Risti abilistele ning ajavõtu korraldajale MTÜle Karksi Sport!

Maakonna tennisemeistreid jagus ka Viljandi valda

Lõppesid Viljandimaa meistrivõistlused tennis.

Esimesena peetud üksikmängudes võidutses Kiti Karmen Elmaste, kes alistas Margit Ilvese ja pronksi pälvinud Viljandi valla tennisisti Anne-Liis Matsoni. Meeste finaalis alistas Mark Orav Viljar Vahemaa ning pronksi sai kaela Riivo Kirna.

Naiste paarismängus krooniti meistriteks meie valla neiu Britt Martin ja Emma-Maria Kirsimäe. Finaalis alistasid nad eelmise aasta meistrid Ave Veldti ja Margit Ilvese. Pronksmedali saavutasid Kiti Karmen Elmaste ja Viljandi valla tennisist Sandra Kirsimäe.

Segapaarismängus pidid sel aastal leppima hõbedase medaliga eelmise aasta meistrid Brit Martin ja Kert Perkmann, kes esindasid meid edukalt 49. Eesti valdade suvemängudel Saaremaal. Seekord pidid nad

Naiste paarismängu võitsid meie valla esindajad Britt Martin ja Emma-Maria Kirsimäe (keskel).

tunnistama Priit ja Eneli Pihli paremust. Pronksmedali pälvisid Margus Ömbus ja Kristi Pai.

Meespaarismängus võidutsesid Viljandi valla tennisist Timo Kirsimäe ja Kert Perkmann, kes

alistasid finaalis Margus Ömbuse ja Viljar Vahemaa. Pronksmedali said kaela Andri Reiman ja Taavi Kerner. Suur tänu kõigile osalejatele ja õnnitlused parimatele! Kiitus korraldajatele!

Paistu raamatukogu saab 100. aastaseks

24. oktoobril kell 16 tähistatakse Paistu rahvamajas Paistu raamatukogu 100. sünnipäeva.

Paistu vallas oli enne 1940a. kolm raamatukogu. Üks asus Paistu alevi tolaaegses kihelkonnakoolis. Raamatuid laenutasid ammusel ajal kooliõpetajad. Selle kogu eest kandis hoolt kohalik hariduseluks.

Praegune Paistu raamatukogu asutati 1924a Paistu alevist kolme kilomeetri kaugusel Aidu külas. See oli vallale kuuluv raamatukogu asukohaga Aidu vallamajas. Raamatuid laenutas vallakirjutaja Jaak Rätsep. Laenata sai meelepärast ilukirjandust ja loodusteaduslikke raamatuid.

Kolmas raamatukogu asus Sultsi alevi Peebu talus. Peremees, kes kandis nime Rõand, kogus raamatuid ja laenutas trükiseid ümbruskonna taludesse, võttes selle eest natuke raha. Peebu talus käidi lugemas ka Eestis ilmunud ajalehti. Raamatuid oli kohalikul peremehel kaks kapitält.

Sünnipäevapeol, 23. oktoobril, saab kuulata laulu, vaadata tantsu ja süüa torti. Sünnipäevapeole on kõik raamatusõbrad oodatud, pidu on tasuta!

Vivika Virgu
Paistu haruraamatukogu

Selles majas asub 100-aastane Paistu raamatukogu. Fotod Kristjan Lust

LAPSESUU ...

Kui sa oleks leiutaja, mille sa leiutaksid (ja miks)?

Toimetuse küsimusele vastavad Viiratsi lasteaia Rüblik rüblikud.

* Suure pliiatsi. Siis saaks kiiresti joonistada. **Helina, 5a.**

* Hästi suure teleka õpetaja Aimele. Sealt saaks tantsu videoid vaadata ja tantsida. **Hugo, 7a.**

* Leiutaksin kahvli. Mutritega paneksin otsad kinni. Leiutaksin sellepärast selle, et kellel seda ei ole, peaks selle leiutama. **Kirsi, 4.a.**

* Rallika, sest ma tahan endale rallikat. **Kaarel, 5.a.**

* Arbuusi koorimise masina, sest ma ei taha ise koorida. **Roo-si, 5.a.**

* Roboti nagu Oskaril, sest ma olen nii laisk ja ei viitsi ise tegutseda. **Jass, 5. a.**

* Joonistamise ratta, sest ma tahan. **Johan-Erik, 5a.**

* Porgandimasina, siis saab suhkru teha ja porgandeid viilutada. **Eliise, 5a.**

Rübliku rüblikud sügisilma nautimas.

Foto erakogust

* Inimese, sest seda on nii lihtne. **Herta, 4a.**

* Roboti, et teisi kaitsta. **Ramon, 5a.**

* Raamatu, siis saad tarkust.

Õps: Mis raamatu Sa leiutaksid? Stella: "Lotte". **Stella, 5a.**

* Roboti, sellepärast, et sellel pole patareiseid. **Maris, 4a.**

HOROSKOOP

15. oktoober – 15. november

Kaalud 23. september – 23. oktoober
Kuu peale ei tule, ehk tuleb alla – pead langetada on kergem kui tõsta.

Skorpion 24. oktoober – 22. november
Las tilgub – ära e-muretsse.

Ambur 23. november – 21. detsember
Kus kulgeb kuu? – sinu maa ja ilm on sinu kätes orbiidist sõltumata aga Obinitsas on ka kena.

Kaljukits 22. detsember – 20. jaanuar
Vaata ette ja vaata taha, sest muidu ei pruugi sa keset tajuda.

Veevalaja 21. jaanuar – 18. veebruar
Endast targemaid tasub kuulata ka sel-lel kuul, kui sul mõnd kohata õnnestub.

Kalad 19. veebruar – 20. märts
Enne udu, siid plärts – kõik ei pea siili-legi selge olema.

Jäär 21. märts – 20. aprill
See kuu ei tasu jamada, ehk saab lükata novembrisse.

Sõnn 21. aprill – 20. mai
Kõik märgid ei pruugi sulle suuri saavutusi ennustada aga üks on selge – šampust võib juua ka riskimata.

Kaksikud 21. mai – 21. juuni
Ongi saanud aeg, kus ilu pillub ande – oska ainult noppida! Ole andekas, tee-too-vii.. tead, saada vajaduselt pikalt, sest sealt on kaugem tee tagasi.

Vähk 22. juuni – 22. juuli
Hoi aemale kõigest surisevast – see teeb sulle head!

Lõvi 23. juuli – 22. august
Kuidas kõlab süda koputuseta? Loe lähemalt järgmisest Viljandi valla horoskoobist.

Neitsi 23. august – 22. september
Kui postkastil on silt "kuri koer", siis ära oota hobust! Tervita postiljoni.

TEATED

• Müüa soodsalt töökorras maastur Suzuki Grand Vitara 2008, läbisõit 168000 km. Tel.5157103.

• Küttepuude, pelleti ja briketi müük üle Eesti. www.puu24.ee või helista 5200093, 6000136

• Laarox OÜ ostab metsa- ja põllumaad. Pakume parimat hinda. Telefon 5527322

• Ostan nõukogude aegsete sõiduautode kasutamata varuosi. Võib pakkuda seismajäänud VAZ sõidukit Tel 5565 1952

• Kodumasinat remont, varuosad. Tel. 517 9771 või merton@hotmail.ee

Sündmusi Viljandi vallas

13.10 69. Viljandi Linnajooks, Vabaduse plats.

14.10, kl 17.30 tekstiilist pildiraamide valmistamine Tănassilma rahvamajas Eesti rahvamajade nädala raames.

14.10-14.11 liikumiskampaania "Sügis sütitab".

14.10.-20.10 Sügise rattamatk Parika vaatetorni juurde.

17.10, kl 14.30 eakate päeva tähistamine Tănassilma rahvamajas.

19.10 Tarvastu karika 7. etapp Raassillas.

19.10, kl 19 Oktoberfest, ansambel Vanad Sõbrad, Tănassilma rahvamajas.

19.10, kl 17 teatrietendus, komöödia "Vilets aasta tomatite kasvatamiseks", Puiatu rahvamajas. Pilet 10 eurot.

19.10, kl 19 hooaja avapidu Saarepeedi rahvamajas.

19.10, kl 11 toimub käsitöökodade raames põnev õpituba Kärstna vaba aja keskuses, kus osalejad saavad meisterdada erinevates stiilides tekstiilist lilli.

19.10, kl 14 noortebändi "Päriffect" kontsert Paistu rahvamajas.

20.10 kl 12 Kalmetu DG park 3x8 Kalmetu discgolfipargis.

21.10.-27.10 Sügise rattamatk Raudnaela juurde.

23.10, kl 18 päästeameti kriisikoolitus Leie raamatukogus.

24.10, kl 16 Paistu raamatukogu 100 Paistu rahvamajas. Tähistaja koos meiega! Sünnipäevapidu on tasuta!

25.10 kl 18.30 Holstre-Polli ööjooks 2024.

26.10 kl 10 Mustla DiscGolf 2024 Mustla discgolfipargis.

27.10 Noorelt Autokoolis 10. etapp Raassillas.

29.10, kl 19 Viljandi valla mälumäng Saarepeedi rahvamajas. Registreeri oma 3-5 liikmeline võistkond hiljemalt 24. oktoobriks tel 53567167 või e-posti aadressil tiina.torim@viljandivald.ee.

31.10, kl 18 hingedepäev Tănassilma rahvamajas.

1.11, kl 19 Mõnnaste meierei halloweenipidu.

9.11 Tarvastu karikas 8. etapp Raassillas.

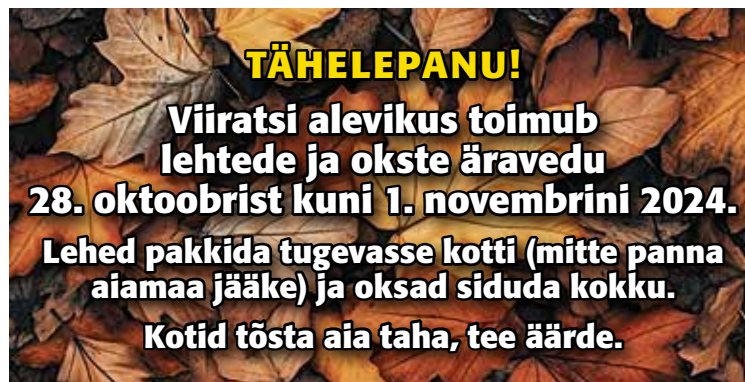
10.11, kl 10 41.Sakala lauatenise karikasarja 2.etapp/Viljandi valla auhinnavõistlused.

Viljandi Veevärk teavitab veeteenuse hinna muudatustest

Alates 1. novembrist 2024.a kehtib AS Viljandi Veevärk tegevuspiirkonnas (Viljandi linn, Viiratsi alevik, Vana-Võidu küla, Jämejala küla, Peetrimõisa küla, Mustivere küla) alljärgnev veeteenuse hind (€/m³):

Teenuse nimetus	Hind käibemaksuta	Hind käibemaksuga
Tasu võetud vee eest	1,48	1,81
Tasu reovee ärakuhtimise ja puhastamise eest	1,74	2,12

Hinnamuudatused rakenduvad alates 1. novembrist 2024. a. Lisainfo Viljandi Veevärk veebilehelt

KUU FOTO

Setode pidu aga mitte Setomaal vaid lausa Viljandi vallas, Saarepeedi rahvamajas ja see kõik toimus 6. oktoobril. Peol olid külalised Setomaalt, oli karmoškamängija, oli ilukäterättide näitus ja oli seto toit. Nüüd ühes teises keeles: Seto pidoh olle tiranike näutus. Pildipäälä jäie seto leelokoor Ilolanga naase.

Foto: Liia Sirel

VILJANDI VALLAVALITSUS TEATAB

Kingumetsa detailplaneeringu kehtestamine

Arhitekt Kalle Kadalipp (Projektkoda OÜ) koostas Aindu külas Kingumetsa katastriüksusel (katastritunnus 71501:002:0338) algatatud detailplaneeringu.

Detailplaneeringu eesmärk on kinnistu jagamine, ehitusõiguse, hoonestusala ja arhitektuursete nõuete määramine elamukruntidele ning seda teenindavate kommunikatsioonide rajamine. Detailplaneeringuala suurus on 10,7 ha. Planeeringuala katastriüksuse maa sihtotstarve on maa-tulundusmaa 100%.

Käesoleva detailplaneeringuga tehakse ettepanek jagada planeeringuala 14-ks üksikelamumaa krundiks, üheks avalikus kasutuses olevaks tee ja tänava maa-ala üksuseks, üheks avalikus kasutuses olevaks loodusliku maa-ala üksuseks ning üheks vee tootmise jaotamise ehitise maa-ala üksuseks.

Detailplaneeringu avalik väljapanek toimus 08.05.2024 kuni 22.05.2024. Avaliku väljapaneku jooksul esitas Keskkonnaamet detailplaneeringu kohta arvamuse ehituskeeluvööndi, rohevõrgustiku ning vee ja kanalisatsiooni osas. Vastavalt sellele korrigeeris planeerija korduvalt planeeringu lahendust ning Keskkonnaamet kooskõlastas Kingumetsa detailplaneeringu

Jalaraviõe poole saate pöörduda järgmiste probleemide korral:

- kahjustatud küüneplaat
- sissekasvanud küüs
- paksenenud küüs
- liigsarvestunud nahk e nahapaksendid
- kannalõhed
- diabeetilise jala probleemid
- nahavigastused ja haavad jalgadel

Teenuse hind 40 € • koduvisiit 60 €

Christina ilusalong

Tartu 5, Viljandi
koduvisiit@gmail.com • tel 521 9939, 55399 5543

treraadio

Tallinnas & Harjumaal — **105,8 MHz**
Raplamaal — **91,3 MHz**
Pärnumaal — **92,7 MHz**
Virumaal — **97,0 MHz**
Kesk-Eestis — **101,0 MHz**
Lääne-Eestis — **94,2 MHz**

www.treraadio.ee

RING FM

Tartu- & Jõgevamaal — **104,7 MHz**
Põlva- & Võrumaal — **101,7 MHz**
Viljandimaal — **93,7 MHz**

www.ringfm.ee

Pottsepatööd Loodusehitus Üldehitus

+372 5675 1468

www.stoneandcrystal.ee

BRIKETT ja PELLET

brikett, 100% kask, 960 kg – 260 €
brikett, segapuit, 960 kg – 250 €
pellet, premium, 975 kg – 250 €

Viljandis ja lähiumbruses
(60 km) vedu
hinnas.

E–P tel 5814 6954

Mälestame

AARNE KAJANDO
25.07.1958 – 06.09.2024
Sultsi küla

ENNA OJASUU
03.09.1929 – 07.09.2024
Mustla alevik

MAIMU NÄRRIPÄ
31.05.1935 – 07.09.2024
Puiatu küla

HELGI OKMEES
05.04.1928 – 10.09.2024
Parika küla

RAIVO SARNIK
10.08.1949 – 12.09.2024
Vardja küla

ARVO SUIGUSAAR
24.10.1949 – 13.09.2024
Kaavere küla

VAIKI MARTINSON
16.10.1929 – 13.09.2024
Puiatu küla

NIKOLAI GALAK
19.09.1959 – 17.09.2024
Vooru küla

RAIVO TEPPONEN
16.03.1970 – 20.09.2024
Mustivere küla

VALTER JURAK
19.07.1952 – 24.09.2024
Leie küla

ALEKS KRUUSAMÄGI
21.08.1958 – 30.09.2024
Mustla alevik

Õnnitleme sünnipäevalapsi!

LYDIA KÄOSAAR	103. 10.10.1921	Vissuvere küla
VILMA-MELAIN PÕLDUR	98. 24.10.1926	Viiratsi alevik
KARIN JOONSALU	31.10.1926	Porsa küla
ASTA TEDER	94. 02.10.1930	Vaibla küla
ELGA-JOHANNA TIGASSON	03.10.1930	Paistu küla
JOHANNES MERILA	93. 06.10.1931	Hendrikumõisa küla
PRISKILLA ULITINA	92. 26.10.1932	Marna küla
MILVI SIMS	91. 18.10.1933	Mustla alevik
MEETA KANGRO	90. 17.10.1934	Ramsi alevik
UNO NÖMMIK	22.10.1934	Oorgu küla
HILJA TIITS	25.10.1934	Heimtali küla
ÕIE KLAVAN	85. 01.10.1939	Väike-Kõpu küla
TIIU NABER	07.10.1939	Jakobimõisa küla
MILVI KITS	10.10.1939	Holstre küla
HELGI TOOME	14.10.1939	Mustla alevik
NADEŽDA AAS	22.10.1939	Päri küla
MAIE VOIKA	80. 07.10.1944	Päri küla
AIN-JAAK REBANE	08.10.1944	Tobraselja küla
ANNA-MAIA KALJUS	10.10.1944	Kuressaare küla
BORISS KAHU	16.10.1944	Suislepa küla
ERIKA REBANE	16.10.1944	Vilimeeste küla
TOOMAS KOVAL	17.10.1944	Viiratsi alevik
EVE ÕUNAP	20.10.1944	Vana-Võidu küla
LEMBIT KÕVA	24.10.1944	Villa küla
JUHAN NÖMMSALU	28.10.1944	Kärstna küla

Õnnitleme uusi ilmakodanikke!

EEDEN HOLLO
01.09.2024

LUMILEE KLEIN
23.09.2024

MADLI KURRIKOFF
06.09.2024

KARL KOKKAR
24.09.2024

REMI TOMA
12.09.2024

MIHKEL METSTE
24.09.2024

ANDREE JAAGO
17.09.2024

ROVEN KRÓLOV
28.09.2024

KAREL KIVILAAN
20.09.2024

ARON POOM
28.09.2024

JESSE JÄRVEKÜLA
22.09.2024

KIRIKUTES

TARVASTU PEETRI KIRIKUS

20. oktoobril kell 11.00 22. nelipühajärgse pühapäeva jumalateenistus.

27. oktoobril kell 11.00 23. nelipühajärgse pühapäeva jumalateenistus.

3. novembril kell 11.00 24. nelipühajärgse pühapäeva jumalateenistus.

17. novembril kell 11.00 Valvamispuhapäeva jumalateenistus.

EELK PAISTU MAARJA KOGUDUSES

13. oktoober, pühapäev, kell 14 Lõikustanupüha missa. Juhtumõte: Igapäevane leib.

27. oktoober, pühapäev, kell 14 23. pühapäev pärast nelipüha.

Missa juhtumõte: Andke üksteisele andeks

2. november, laupäev, kell 18 Kõikide surnute mälestuspäev ehk hingedepäev. Öhtupalvus armulauaga.

10. november, pühapäev, kell 14 25. pühapäev pärast nelipüha. Missa juhtumõte: Surmast ellu 24. november, pühapäev, kell 14 Igavikupühapäev. Kuningas Kristuse püha. Missa juhtumõte: Kristus – taeva ja maa Issand.

VILJANDI JEHOOVA TUN- NISTAJATE KOGUDUSES

Pühapäeviti kell 11 toimub pooletunnine loeng elulistel teemadel piibli vaatevinklist.

Ülekannet on võimalik vaadata ka internetis või kuulata telefoni teel.

Viljandi Valla Teataja

Viljandi Vallavalitsuse väljaanne
Tegevtoimetaja Raivo Lott

Toimetusel on õigus tekste lühendada ja korrigeerida.
e-post ajaleht@viljandivald.ee

Kontakttelefon 5303 5482 (üldinfo), 5304 2447 (toimetaja)
Kodulehekülg www.viljandivald.ee